



EUROPA-
KOMMISSIONEN

Bruxelles, den 22.3.2017
COM(2017) 142 final

2017/0063 (COD)

Forslag til

EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS DIREKTIV

**om styrkelse af de nationale konkurrencemyndigheders forudsætninger for at
håndhæve konkurrencereglerne effektivt og sikring af et velfungerende indre marked**

(EØS-relevant tekst)

{SWD(2017) 114 final}

{SWD(2017) 115 final}

{SWD(2017) 116 final}

BEGRUNDELSE

1. BAGGRUND FOR FORSLAGET

Generel baggrund

EU's medlemsstater er Kommissionens vigtige partnere ved håndhævelsen af EU's konkurrenceregler. Siden 2004 har EU-medlemsstaternes nationale konkurrencemyndigheder haft beføjelse til at anvende EU's konkurrenceregler parallelt med Kommissionen, jf. Rådets forordning (EF) nr. 1/2003¹. De nationale konkurrencemyndigheder skal således anvende EU's konkurrenceregler på aftaler eller praksis, der kan påvirke handelen mellem medlemsstater. I mere end 10 år har Kommissionen og de nationale konkurrencemyndigheder i nært samarbejde håndhævet EU's konkurrenceregler inden for rammerne af Det Europæiske Konkurrencenetværk. Konkurrencenetværket blev oprettet i 2004 med netop dette formål for øje.

Kommissionens og de nationale konkurrencemyndigheders fælles håndhævelse af EU's konkurrenceregler er en væsentlig forudsætning for et åbent, konkurrencepræget og innovativt indre marked og afgørende for at skabe jobs og vækst i vigtige sektorer af økonomien, navnlig energi- og telesektoren, den digitale sektor og transportsektoren.

EU's konkurrenceregler er helt grundlæggende for det indre marked: Konkurrencefordrejninger hindrer en fuld udnyttelse af det indre markeds potentiale og dets evne til at skabe de rette betingelser for en holdbar økonomisk vækst. En af forudsætningerne for et dybere og mere fair indre marked er, at reglerne for det indre marked håndhæves effektivt og så tæt på borgerne som muligt. EU's konkurrenceregler håndhæves i dag i et omfang, som Kommissionen aldrig ville kunne have opnået på egen hånd. Siden 2004 har Kommissionen og de nationale konkurrencemyndigheder vedtaget over 1 000 håndhævelsesafgørelser, hvoraf de nationale konkurrencemyndigheder tegner sig for 85 %. Når flere forskellige håndhævende instanser griber ind, har det langt større afskrækkende virkning på virksomheder, som kan være fristet til at overtræde EU's konkurrenceregler. Kommissionen undersøger normalt konkurrencebegrænsende praksis eller aftaler, der påvirker konkurrencen i tre eller flere medlemsstater, eller når det er relevant for at statuere et eksempel, som kan danne præcedens for hele Europa. De nationale konkurrencemyndigheder har til gengæld særlige forudsætninger for at gribe ind, når konkurrencen på deres territorie påvirkes i væsentlig grad. De har særlig indsigt i, hvordan markederne i deres egen medlemsstat fungerer. Denne viden er yderst værdifuld ved håndhævelsen af konkurrencereglerne. Indgreb på nationalt plan bidrager til, at samfundet som helhed støtter op om håndhævelsen af konkurrencereglerne.

Forslagets begrundelse og formål

Der er potentiale til, at de nationale konkurrencemyndigheder håndhæver EU's konkurrenceregler endnu mere effektivt, og det potentiale bør udnyttes. Forordning (EF) nr. 1/2003 omhandler ikke de midler og instrumenter, som de nationale konkurrencemyndigheder kan benytte til at håndhæve EU's konkurrenceregler, og mange af disse myndigheder råder ikke over alle de fornødne midler og instrumenter til effektivt at håndhæve traktatens artikel 101 og 102:

¹ Rådets forordning (EF) nr. 1/2003 af 16. december 2002 om gennemførelse af konkurrencereglerne i traktatens artikel 81 og 82 (EFT L 1 af 4.1.2003, s. 1).

1. Nogle nationale konkurrencemyndigheder har ikke retlige garantier for, at de uafhængigt kan anvende EU's konkurrenceregler uden at modtage instrukser fra offentlige eller private enheder. En række myndigheder har ikke tilstrækkelige menneskelige og finansielle ressourcer. Det kan påvirke deres evne til at håndhæve reglerne effektivt. Nogle nationale konkurrencemyndigheder kan f.eks. ikke foretage simultane kontrolundersøgelser hos alle medlemmerne af et formodet kartel, hvilket giver karteldeltagerne kostbar tid til at ødelægge bevismateriale og undgå at blive afsløret. Andre mangler egnede kriminaltekniske IT-redskaber til at finde beviser for overtrædelser.

2. Mange nationale konkurrencemyndigheder har ikke alle de redskaber, de har behov for til effektivt at afsløre og håndtere overtrædelser af konkurrencereglerne. Nogle nationale konkurrencemyndigheder besidder ikke centrale undersøgelsesbeføjelser, bl.a. til at indsamle bevismateriale lagret på mobiltelefoner, bærbare computere, tablets osv., hvilket er en stor hæmsko i vores digitale tidsalder. Deres undersøgelsesbeføjelser er ofte uden vægt, fordi de ikke underbygges af effektive sanktioner, i tilfælde af at virksomhederne ikke retter sig efter dem.

3. Ikke alle nationale konkurrencemyndigheder kan pålægge bøder, der har reel virkning: I nogle medlemsstater forhindrer national lov de nationale konkurrencemyndigheder i at pålægge virkningsfulde bøder for overtrædelse af EU's konkurrenceregler, f.eks. fordi virksomhederne kan omstrukturere for at undgå at betale bøderne. I visse medlemsstater pålægges der kun små eller slet ingen bøder for overtrædelser af traktatens artikel 101 og 102. Der er meget store forskelle på bødernes størrelse: Straffen for den samme forseelse kan være langt højere i en medlemsstat end i en anden, uden at dette er begrundet i sagens faktiske forhold.

4. Ordninger for straflempelse er et vigtigt redskab til at afsløre karteller. De tilskynder virksomhederne til at give værdifulde oplysninger om karteller, som de har deltaget i, mod at få indrømmet fuld eller delvis bødefritagelse. Virksomheder, der overvejer at søge om straflempelse, må tilbydes tilstrækkelig retssikkerhed, hvis de skal tilskyndes til at samarbejde med myndighederne. Det gælder især, når virksomheder ansøger om straflempelse i andre medlemsstater, fordi kartellet påvirker flere jurisdiktioner. Forskellene mellem straflempelsesordningerne i Europa afholder imidlertid virksomhederne fra at gå til bekendelse og udlevere beviser for en konkurrencebegrænsende praksis.

5. Mangler i og begrænsninger af de nationale konkurrencemyndigheders redskaber og garantier undergraver også systemet med parallelle kompetencer til at anvende traktatens artikel 101 og 102, som bygger på et nært samarbejde i Det Europæiske Konkurrencenetværk. Systemet hviler på, at myndighederne hjælper hinanden og kan træffe undersøgelsesforanstaltninger på hinandens vegne. Men det kan ikke fungere efter hensigten, hvis der stadig findes nationale konkurrencemyndigheder, som ikke råder over tilstrækkelige kontrolredskaber. Andre svagheder i de nationale konkurrencemyndigheders evne til at yde gensidig bistand undergraver også det europæiske system for håndhævelse af konkurrencereglerne, som skal fungere som et sammenhængende hele. For eksempel kan de nationale administrative konkurrencemyndigheder ikke anmode om inddrivelse af bøder på tværs af grænserne i de tilfælde, hvor den overtrædende virksomhed ikke har nogen juridisk tilstedeværelse på deres territorie. I disse digitaliserede tider sælger mange virksomheder over nettet til potentielt talrige lande, mens de kun har en juridisk tilstedeværelse i f.eks. en enkelt medlemsstat. Sådanne virksomheder er i dag beskyttet mod at betale bøder.

Disse mangler i og begrænsninger af de nationale konkurrencemyndigheders redskaber og garantier betyder, at sager vedrørende virksomheder, som benytter sig af konkurrencebegrænsende metoder, kan falde meget forskelligt ud, afhængigt af hvilken medlemsstat virksomhederne er aktive i: Nogle virksomheder kan helt undgå håndhævelse af traktatens artikel 101 og 102 eller blot være genstand for en ineffektiv håndhævelse, f.eks. fordi der ikke kan indhentes beviser for en konkurrencebegrænsende praksis, eller fordi virksomhederne slipper for at betale bøder. Den uensartede håndhævelse af EU's konkurrenceregler fordrejer konkurrencen i det indre marked og undergraver systemet med decentraliseret håndhævelse, som blev indført med forordning (EF) nr. 1/2003.

Der er derfor behov for et lovgivningsforslag, som sætter de nationale konkurrencemyndigheder i stand til at håndhæve EU's konkurrenceregler mere effektivt ved at sikre, at de garanteres den nødvendige uafhængighed og tilstrækkelige ressourcer samt de nødvendige håndhævelses- og bødeudstedelsesbeføjelser. En nedbrydning af nationale barrierer, som forhindrer de nationale konkurrencemyndigheder i at håndhæve reglerne effektivt, vil eliminere konkurrencefordrejningerne i det indre marked og sætte en stopper for, at forbrugere og virksomheder, herunder små og mellemstore virksomheder, stilles ringere og lider skade som følge af sådanne konkurrenceskadelige handlinger. Hvis de nationale konkurrencemyndigheder får øgede muligheder for effektivt at yde hinanden gensidig bistand, vil der blive skabt mere lige konkurrencevilkår, og det vil også fremme et nært samarbejde i Det Europæiske Konkurrencenetværk.

Forslaget indgår i Kommissionens arbejdsprogram for 2017² og bygger på erfaringerne fra Det Europæiske Konkurrencenetværk siden 2004.

Sammenhæng med de gældende regler på samme område

Forslaget vil komplementere forordning (EF) nr. 1/2003, idet de nationale konkurrencemyndigheders styrkede forudsætninger for effektivt at håndhæve reglerne vil bidrage til at realisere det fulde potentiale af den decentraliserede håndhævelse, som blev indført med nævnte forordning. Det vil navnlig underbygge kravet i artikel 35 i forordning (EF) nr. 1/2003 om, at medlemsstaterne skal udpege de nationale konkurrencemyndigheder på en sådan måde, at bestemmelserne i nævnte forordning efterkommes effektivt. Tillæggelsen af virkningsfulde beslutnings- og bødeudstedelsesbeføjelser til de nationale konkurrencemyndigheder betyder, at artikel 5 i forordning (EF) nr. 1/2003 (som giver de nationale konkurrencemyndigheder beføjelse til at træffe afgørelser og pålægge bøder under anvendelse af traktatens artikel 101 og 102) efterkommes til fulde og uddybes yderligere. Ved at give de nationale konkurrencemyndigheder effektive undersøgelsesbeføjelser får forpligtelsen i artikel 22 i forordning (EF) nr. 1/2003 fuld virkning (de nationale konkurrencemyndigheder skal kunne gennemføre foranstaltninger på vegne af andre medlemmer i Det Europæiske Konkurrencenetværk). I sin meddelelse fra 2016 "EU-retten – Bedre resultater gennem bedre anvendelse"³ understreger Kommissionen betydningen af at have et robust og effektivt håndhævelsessystem til at sikre, at medlemsstaterne fuldt ud anvender, gennemfører og håndhæver EU-retten. Den pointerer desuden, at håndhævelsen af EU-retten fortsat er en udfordring, og opfordrer til et stærkere fokus på håndhævelse for at tjene den almene interesse.

Sammenhæng med Unionens politik på andre områder

² COM(2016) 710 final.

³ Meddelelse fra Kommissionen "EU-retten – Bedre resultater gennem bedre anvendelse" (EUT C 18 af 19.1.2017, s. 10).

Forslaget er i fuld overensstemmelse og fuldt ud foreneligt med Unionens politik på andre områder, navnlig bestemmelserne vedrørende de nationale konkurrencemyndigheders og Det Europæiske Konkurrencenetværks særlige roller med hensyn til rådgivning, samarbejde, overvågning, rapportering og beslutningstagning⁴.

2. RETSGRUNDLAG, NÆRHEDSPRINCIPPET OG PROPORTIONALITETSPRINCIPPET

Retsgrundlag

Dette forslag er baseret på både artikel 103 og 114 i traktaten, da det forfølger en række målsætninger, som er uløseligt forbundet med hinanden: 1) omsætte principperne i traktatens artikel 101 og 102 til praksis ved at styrke de nationale konkurrencemyndigheders forudsætninger for at håndhæve reglerne mere effektivt, 2) sikre, at konkurrencen i det indre marked ikke fordrejes, og at forbrugerne og virksomhederne ikke stilles ringere som følge af nationale regler og foranstaltninger, som forhindrer de nationale konkurrencemyndigheder i at håndhæve reglerne effektivt, 3) sikre, at den nationale konkurrencelovgivning af hensyn til retssikkerheden og lige konkurrencevilkår indeholder de samme garantier og instrumenter, når den anvendes parallelt med traktatens artikel 101 og 102, og 4) fastsætte effektive regler om gensidig bistand for at sikre et velfungerende indre marked og et nært samarbejde inden for rammerne af Det Europæiske Konkurrencenetværk.

Foranstaltningerne til at sikre, at de nationale konkurrencemyndigheder har de fornødne midler og instrumenter til effektivt at håndhæve traktatens artikel 101 og 102, falder ind under traktatens artikel 103, stk. 1, da de bidrager til at sikre konkurrencereglernes fulde virkning. Artikel 103, stk. 1, bemyndiger Rådet til at vedtage forordninger eller direktiver "om anvendelsen af principperne i artikel 101 og 102". Disse foranstaltninger kan navnlig vedtages efter traktatens artikel 103, stk. 2, litra e), for "at bestemme forholdet mellem den nationale lovgivning på den ene side og den anden side bestemmelserne i denne afdeling samt de bestemmelser, der er fastsat i medfør af denne artikel" og efter artikel 103, stk. 2, litra a), for "ved indførelse af bøder og tvangsbøder at sikre overholdelsen af de i artikel 101, stk. 1, og artikel 102 nævnte forbud".

Dette retsgrundlag er imidlertid ikke tilstrækkeligt i sig selv, fordi både formålet med og indholdet af det foreslåede direktiv går videre end dette retsgrundlag. Det foreslåede direktiv har en særskilt målsætning om at skabe et mere velfungerende indre marked ved at: 1) tackle

⁴ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/21/EF af 7. marts 2002 om fælles rammebestemmelser for elektroniske kommunikationsnet og -tjenester (EFT L 108 af 24.4.2002, s. 33), Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/72/EF af 13. juli 2009 om fælles regler for det indre marked for elektricitet og om ophævelse af direktiv 2003/54/EF (EUT L 211 af 14.8.2009, s. 55), Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1211/2009 af 25. november 2009 om oprettelse af Sammenslutningen af Europæiske Tilsynsmyndigheder inden for Elektronisk Kommunikation (BEREC) og dens støttekontor (EUT L 337 af 18.12.2009, s. 1), Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1227/2011 af 25. oktober 2011 om integritet og gennemsigtighed på engrosenergimarkederne (EUT L 326 af 8.12.2011, s. 1), Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2012/34/EU af 21. november 2012 om oprettelse af et fælles europæisk jernbaneområde (EUT L 343 af 14.12.2012, s. 32), Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1308/2013 af 17. december 2013 om en fælles markedsordning for landbrugsprodukter og om ophævelse af Rådets forordning (EØF) nr. 922/72, (EØF) nr. 234/79, (EF) nr. 1037/2001 og (EF) nr. 1234/2007 (EUT L 347 af 20.12.2013, s. 671) og Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 537/2014 af 16. april 2014 om specifikke krav til lovpligtig revision af virksomheder af interesse for offentligheden og om ophævelse af Kommissionens afgørelse 2005/909/EF (EUT L 158 af 27.5.2014, s. 77).

ationale regler, der forhindrer de nationale konkurrencemyndigheder i at håndhæve reglerne effektivt, og således sikre en ensartet beskyttelse af virksomhederne og borgerne i Europa, 2) sikre, at de nationale konkurrenceregler af hensyn til retssikkerheden og lige konkurrencevilkår indeholder de samme garantier og instrumenter, når de anvendes parallelt med traktatens artikel 101 og 102, og 3) fastsætte effektive regler om gensidig bistand for at sikre et velfungerende indre marked og et nært samarbejde inden for rammerne af Det Europæiske Konkurrencenetværk.

I nogle medlemsstater forhindrer lovgivningen de nationale konkurrencemyndigheder i at pålægge virksomhederne virkningsfulde bøder for overtrædelse af EU's konkurrenceregler. Virksomheder, som overtræder reglerne og er beliggende i medlemsstater, hvor de nationale konkurrencemyndigheder ikke har de fornødne bødeudstedelsesbeføjelser, er således beskyttet mod sanktioner og har derfor begrænset incitament til at overholde EU's konkurrenceregler. Det øger markedsfordrejningerne i hele Europa og undergraver det indre marked. Samtidig betyder forskelle i de grundlæggende principper for medlemsstaternes straflempelsesordninger, at virksomhederne behandles forskelligt, alt efter hvilken myndighed der griber ind. Kun ved at træffe foranstaltninger på EU-niveau er det muligt at sikre fælles grundlæggende principper for indrømmelse af straflempelse og således skabe lige vilkår for virksomhederne.

Begrænsninger eller mangler i national ret kan ligeledes forhindre de nationale konkurrencemyndigheder i at indhente bevismateriale. I de tilfælde, hvor de nationale konkurrencemyndigheders uafhængighed undergraves, eller deres ressourcer begrænses, udspringer det i sagens natur fra medlemsstaterne. For eksempel kan medlemsstaterne have interesse i at begrænse myndighedernes uafhængighed for at udøve større kontrol over deres afgørelser. En regerings mulighed for at øve indflydelse eller lægge pres på en national konkurrencemyndighed kan medføre, at der tages større hensyn til politiske overvejelser end til en sund konkurrence baseret på juridiske og økonomiske argumenter, hvilket er til skade for virksomhederne i det indre marked.

Disse mangler i og begrænsninger af de nationale konkurrencemyndigheders redskaber og garantier betyder, at nogle virksomheder, som anvender konkurrencebegrænsende metoder, helt kan undgå håndhævelse af traktatens artikel 101 og 102 eller blot være genstand for en ineffektiv håndhævelse, f.eks. fordi der ikke kan indsamles beviser for en konkurrencebegrænsende praksis, eller fordi virksomhederne kan slippe for at betale bøder. I områder, hvor der er fri mulighed for at benytte konkurrencebegrænsende metoder, kan virksomhederne ikke konkurrere på deres egne meritter. De har derfor ingen interesse i at træde ind på sådanne markeder og udøve deres etableringsret til at tilbyde varer og tjenesteydelser. Forbrugere i medlemsstater med et lavere håndhævnelsesniveau går glip af fordelene ved en effektiv håndhævelse af konkurrencereglerne om konkurrencebegrænsende adfærd, fordi priserne på varer og tjenesteydelser holdes kunstigt høje. Den uensartede håndhævelse af traktatens artikel 101 og 102 i Europa fordrejer altså konkurrencen i det indre marked og undergraver dets funktionsmåde.

En anden måde, hvorpå direktivet bidrager til en tilnærmelse af national ret, beror på, at det også berører selve anvendelsen af de nationale konkurrenceregler. I praksis anvender størsteparten af de nationale konkurrencemyndigheder nationale bestemmelser parallelt med traktatens artikel 101 og 102 i de samme sager. Det foreslåede direktiv vil uvægerligt have indvirkning på de bestemmelser i national konkurrenceret, som de nationale konkurrencemyndigheder anvender parallelt med EU-reglerne. Når en national konkurrencemyndighed træffer undersøgelsesforanstaltninger på et tidligt tidspunkt i en sag,

er det ofte vanskeligt at vide, hvorvidt der er tale om en påvirkning af samhandelen, som indebærer anvendelse af EU's konkurrenceret. Den må derfor gå ud fra, at det kan være tilfældet. Det betyder, at en national konkurrencemyndighed, der udøver sine beføjelser efter dette direktiv til at indhente digitalt bevismateriale, potentielt gør det med henblik på anvendelse af både national ret og EU-retten. Det er derfor vanskeligt, for ikke at sige umuligt, at adskille en sådan parallel anvendelse af national ret fra anvendelsen af traktatens artikel 101 og 102. Hvis den nationale konkurrenceret ikke indeholder de samme garantier og instrumenter, når den anvendes parallelt med traktatens artikel 101 og 102, vil det skabe usikkerhed og risikerer at føre til ulige konkurrencevilkår. For at sikre en reel beskyttelse af oplysninger i forbindelse med straflempelse og forlig skal denne beskyttelse ikke kun gælde i forbindelse med de nationale myndigheders behandling af sagen efter traktatens artikel 101 og 102, men også ved behandling efter de tilsvarende nationale regler.

Mangler i og begrænsninger af de nationale konkurrencemyndigheders evne til at yde gensidig bistand undergraver også det europæiske system for håndhævelse af konkurrencereglerne, der skal fungere som et sammenhængende hele. For eksempel kan hovedparten af de nationale konkurrencemyndigheder ikke meddele vigtige håndhævelsesforanstaltninger eller anmode om inddrivelse af bøder på tværs af grænserne, hvis den overtrædende virksomhed ikke har en juridisk tilstedeværelse på deres territorie. Sådanne virksomheder er i dag beskyttet mod at betale bøder. Den deraf følgende ineffektive håndhævelse fordrejer konkurrencen for de lovlige virksomheder og undergraver forbrugertilliden i det indre marked, især på det digitale område. En vigtig forudsætning for at sikre lige konkurrencevilkår i Europa og forhindre konkurrencefordrejninger er, at disse forskelle udlignes ved at indføre et system for grænseoverskridende meddelelse af foreløbige klagepunkter vedrørende formodede overtrædelser af traktatens artikel 101 og 102 eller af afgørelser om håndhævelse af disse artikler samt for grænseoverskridende inddrivelse af bøder pålagt af en national administrativ konkurrencemyndighed. Derfor bør de nationale regler om forældelsesfrister suspenderes i al den tid, hvor en sag behandles af de nationale konkurrencemyndigheder i andre medlemsstater eller af Kommissionen, for at sikre, at systemet med parallelle kompetencer i Det Europæiske Konkurrencenetværk fungerer optimalt.

En tilnærmelse mellem de nationale lovgivninger med disse mere specifikke formål, som udtrykkeligt nævnes i teksten til det foreslåede direktiv, drejer sig ikke alene om anvendelsen af traktatens artikel 101 og 102 i praksis, men tager også sigte på at sikre et velfungerende indre marked.

Både hvad angår dets formål og dets indhold forfølger dette direktivforslag således to separate politiske målsætninger, henholdsvis en effektiv anvendelse af EU's konkurrenceret og et velfungerende indre marked. Disse to målsætninger er uløseligt forbundne. For at sikre, at de nationale konkurrencemyndigheder er i stand til at håndhæve konkurrencereglerne effektivt, er det nødvendigt at vedtage lovgivning med henblik på at fjerne de hindringer i national ret, der medfører en uensartet håndhævelse og fordrejer konkurrencen i det indre marked. Det skal sikre, at forbrugere og virksomheder ikke bliver stillet ringere som følge af nationale love og foranstaltninger, som forhindrer de nationale konkurrencemyndigheder i at håndhæve reglerne effektivt. For at garantere retssikkerheden og lige konkurrencevilkår skal de nationale konkurrencemyndigheder have de samme garantier og instrumenter, når de anvender bestemmelser i national konkurrenceret, som når de anvender dem parallelt med traktatens artikel 101 og 102. Endelig er det nødvendigt at indføre effektive grænseoverskridende mekanismer for ydelse af gensidig bistand for at sikre mere lige konkurrencevilkår og beskytte systemet med parallelle kompetencer inden for rammerne af Det Europæiske

Konkurrencenetværk. Disse særskilte, men snævert indbyrdes forbundne målsætninger kan ikke virkeliggøres enkeltvis gennem vedtagelsen af to forskellige retsakter. Det er f.eks. ikke muligt at dele det foreslåede direktiv op i en retsakt, som er baseret på traktatens artikel 103 og giver de nationale konkurrencemyndigheder de nødvendige midler og instrumenter til at anvende traktatens artikel 101 og 102, og en anden retsakt, som er baseret på traktatens artikel 114, og hvorved medlemsstaterne forpligtes til at vedtage de samme regler for anvendelse af de nationale konkurrenceregler, når de anvendes parallelt med EU's konkurrenceregler. Derfor er forslaget også baseret på traktatens artikel 114.

Nærhedsprincippet

Med forordning (EF) nr. 1/2003 blev der indført et system med decentraliseret håndhævelse af konkurrencereglerne, men systemets fulde potentiale er endnu ikke blevet udløst. Det foreslåede direktiv vil sikre en effektiv håndhævelse af konkurrencereglerne på nationalt plan ved at give de nationale konkurrencemyndigheder de nødvendige garantier og instrumenter til effektivt at håndhæve reglerne.

De nationale konkurrencemyndigheder anvender regler med en grænseoverskridende dimension

De nationale konkurrencemyndigheder anvender EU-regler, som har en grænseoverskridende dimension, og EU bør derfor sørge for at få løst de konstaterede problemer. Håndhævelsesforanstaltninger, der træffes af en medlemsstats nationale konkurrencemyndighed, kan påvirke konkurrencen, virksomhederne og forbrugerne i en anden medlemsstat, f.eks. holder et nationalt kartel typisk konkurrenter fra andre medlemsstater ude af markedet. Hvis de nationale konkurrencemyndigheder ikke har de fornødne midler og instrumenter til at håndhæve reglerne (f.eks. fordi de mangler ressourcer), kan det ikke alene have direkte negative konsekvenser for forbrugere og virksomheder i den pågældende medlemsstat, men også i andre medlemsstater, samt for de nationale konkurrencemyndigheders evne til at samarbejde i Europa. Medlemsstat Y kan ikke gøre noget ved, at en national konkurrencemyndighed i medlemsstat X mangler midler og instrumenter, og det kræver derfor foranstaltninger på EU-plan at løse dette problem.

Sikring af et effektivt samarbejde på tværs af grænserne

Kun gennem foranstaltninger på EU-plan kan det sikres, at det samarbejdssystem, der blev indført med forordning (EF) nr. 1/2003, fungerer hensigtsmæssigt. Et af de vigtige elementer af forordning (EF) nr. 1/2003 er indførelsen af samarbejdsmekanismer, som sætter de nationale konkurrencemyndigheder i stand til at undersøge formodede overtrædelser på tværs af medlemsstaternes grænser. En national konkurrencemyndighed kan anmode en anden national konkurrencemyndighed om at træffe undersøgelsesforanstaltninger på sine vegne med henblik på at indhente bevismateriale i en anden jurisdiktion. Som nævnt ovenfor kan denne mekanisme ikke fungere efter hensigten, hvis ikke alle nationale konkurrencemyndigheder har effektive beføjelser til at foretage kontrolundersøgelser eller anmode om oplysninger. Igen er det vanskeligt at løse dette problem på nationalt plan. Hvis den nationale konkurrencemyndighed i medlemsstat A for eksempel har brug for, at den nationale konkurrencemyndighed i medlemsstat B indhenter bevismateriale fra virksomheder beliggende på dens territorie, men denne nationale konkurrencemyndighed ikke har effektive beføjelser til at indhente dette bevismateriale, kan den nationale konkurrencemyndighed i medlemsstat A ikke stille meget op.

Samspil mellem de nationale konkurrencemyndigheders straflempelsesordninger i Europa

Ordningerne for straflempelse er indbyrdes forbundne, fordi virksomhederne typisk ansøger i flere EU-jurisdiktioner og har behov for tilstrækkelig grænseoverskridende retssikkerhed. Erfaringerne fra de sidste ti år har vist, at medlemsstaterne ikke på egen hånd kan tilvejebringe en tilstrækkelig grænseoverskridende retssikkerhed. De divergerende straflempelsesordninger medfører, at ansøgere opnår forskellige resultater, f.eks. hvorvidt de kan opnå bødefritagelse eller nogen form for bødenedsættelse overhovedet. Virksomheder, som overvejer at anmelde en kartelpraksis til flere jurisdiktioner mod at få straflempelse, har ikke tilstrækkelig vished om, hvorvidt og i hvilket omfang dette er opnåeligt. Der er behov for tiltag på EU-plan for at sikre adgang til straflempelsesordninger, og at disse anvendes på samme vis i alle medlemsstater.

National ret kan forhindre de nationale konkurrencemyndigheder i at håndhæve reglerne effektivt

Som beskrevet ovenfor i afsnittet om retsgrundlaget kan national ret afskære de nationale konkurrencemyndigheder fra den fornødne uafhængighed og fra effektive redskaber til at afsløre overtrædelser og pålægge virksomheder virkningsfulde bøder for overtrædelse af EU's konkurrenceregler. Dette problem kan kun løses med foranstaltninger på EU-plan.

Erfaringerne viser, at de nationale konkurrencemyndigheder i fraværet af EU-lovgivning sandsynligvis ikke vil få alle de nødvendige redskaber

Der er truffet adskillige bløde foranstaltninger til at tilskynde til frivillige tiltag på nationalt plan, men alligevel mangler adskillige nationale konkurrencemyndigheder stadig de nødvendige garantier og instrumenter til at kunne håndhæve reglerne effektivt. Der er ikke større sandsynlighed for, at der efter mere end ti år vil blive foretaget de nødvendige ændringer til at forbedre systemet med decentraliseret håndhævelse, som blev indført med forordning (EF) nr. 1/2003, eller til at sætte de nationale konkurrencemyndigheder i stand til at håndhæve reglerne mere effektivt. Det betyder, at mange nationale konkurrencemyndigheder stadig vil mangle nogle vigtige redskaber til at afsløre og sanktionere overtrædelser eller mangle ressourcer, hvilket forhindrer det decentraliserede system efter forordning (EF) nr. 1/2003 i at fungere efter hensigten.

De eksisterende nationale konkurrenceregler vil således ikke sætte de nationale konkurrencemyndigheder i stand til at håndhæve EU's konkurrenceregler mere effektivt i hele EU. Derudover er det umuligt for Kommissionen at gennemtvinge EU-krav vedrørende de nationale konkurrencemyndigheders undersøgelses- og sanktioneringsredskaber, ressourcer og institutionelle udformning i forbindelse med deres håndhævelse af EU's konkurrenceregler, så længe der ikke findes sådanne krav. Derfor er det kun gennem foranstaltninger på EU-plan, at de nationale konkurrencemyndigheder kan garanteres bedre midler og instrumenter til at anvende EU's konkurrenceregler effektivt.

Proportionalitetsprincippet

Forslaget fastlægger primært minimumsregler med henblik på at sætte de nationale konkurrencemyndigheder i stand til effektivt at håndhæve EU's konkurrenceregler. Det vil sikre en passende balance mellem forslagets generelle og specifikke målsætninger, uden at der gribes urimeligt ind i almindelig national praksis. Medlemsstaterne vil stadig kunne fastlægge højere standarder og tilpasse reglerne efter særlige nationale forhold. De vil f.eks. fortsat frit kunne udforme, organisere og finansiere deres nationale konkurrencemyndigheder, som de

finder det mest hensigtsmæssigt, forudsat at disse kan fungere effektivt. Det foreslåede direktiv sikrer også, at der tages fuldt hensyn til de medlemsstater, der har valgt at tildele retsinstanser en rolle i forbindelse med håndhævelsen.

Det er kun i forbindelse med spørgsmålet om betingelserne for straflempelse ved hemmelige karteller, at der er behov for mere detaljerede regler for at skabe en merværdi. Virksomhederne vil kun afsløre hemmelige karteller, som de har deltaget i, hvis der er tilstrækkelig retssikkerhed om mulighederne for at opnå bødefritagelse. Den markante forskel mellem de forskellige stramlempelsesordninger i medlemsstaterne skaber usikkerhed for potentielle ansøgere og risikerer at begrænse incitamentet til at ansøge om straflempelse. Hvis medlemsstaterne har mulighed for at gennemføre eller anvende enten strengere eller lempeligere regler på det område, som dette direktiv vedrører, vil det ikke alene stride mod målet om at fastholde incitamentet blandt potentielle ansøgere med henblik på at styrke håndhævelsen af konkurrencereglerne i Unionen, men risikerer også at skabe mere ulige vilkår for virksomhederne i det indre marked.

Ved at begrænse de mest detaljerede regler til de områder, hvor de er absolut nødvendige for at fremme en effektiv håndhævelse, sikrer en sådan tilgang, at de nationale konkurrencemyndigheder får øget deres effektivitet mest muligt ved så lille et indgreb i nationale forhold som muligt.

Denne tilpassede tilgang indebærer ikke en radikal afvigelse fra, men derimod en logisk udvikling af, det almindelige krav i EU-retten om, at medlemsstaterne skal sørge for effektive procedurer og sanktioner i forbindelse med håndhævelsen af EU's regler. Ifølge Den Europæiske Unions Domstol skal nationale regler sikre EU-konkurrencerettens fulde effektivitet⁵. Domstolen har desuden fastslået, at nationale procesregler for de nationale konkurrencemyndigheders virke ikke må bringe formålet med forordning (EF) nr. 1/2003, som er at sikre de pågældende myndigheders effektive anvendelse af traktatens artikel 101 og 102, i fare⁶.

Valg af retsakt

Formålet med det foreslåede direktiv er at øge de nationale konkurrencemyndigheders effektivitet uden dog at indføre en standardmodel, så der kan tages hensyn til alle medlemsstaternes retstraditioner og institutionelle særtræk. Et direktiv er derfor det bedst egnede instrument til at sikre, at de nationale konkurrencemyndigheder har de nødvendige garantier til effektivt at kunne håndhæve reglerne, uden at der gribes urimeligt ind i særlige nationale forhold og traditioner. I modsætning til en forordning vil et direktiv give medlemsstaterne mulighed for selv at vælge de midler, de finder bedste egnede til at gennemføre foranstaltningerne i dette direktiv. Et direktiv er desuden et fleksibelt redskab til at sikre, at de nationale konkurrencemyndigheder garanteres den nødvendige uafhængighed og tilstrækkelige ressourcer samt de nødvendige håndhævelses- og bødeudstedelsesbeføjelser, og samtidig at medlemsstaterne har mulighed for at træffe mere vidtrækkende foranstaltninger, hvis de ønsker det.

⁵ Sag C-557/12, Kone AG mod ÖBB-Infrastruktur AG, EU:C:2014:1317, præmis 32.

⁶ Sag C-439/08, Vlaamse federatie van vereniging van Brood- en Banketbakkers, Ijsbereiders en Chocoladebewerkeren (VEBIC) VZW, EU:C:2010:739, præmis 56 og 57.

3. RESULTATER AF EFTERFØLGENDE EVALUERINGER, HØRINGER AF INTERESSEREDE PARTER OG KONSEKVENSANALYSER

Efterfølgende evalueringer/kvalitetskontrol af gældende lovgivning

I 2013/2014 gennemførte Kommissionen en evaluering af anvendelsen af forordning (EF) nr. 1/2003. På grundlag af resultaterne af denne analyse konkluderede Kommissionen i 2014 i sin meddelelse om ti års anvendelse af Rådets forordning (EF) nr. 1/2003, at der er mulighed for at styrke de nationale konkurrencemyndigheders håndhævelse endnu mere, og den pegede på forskellige aspekter, som bør prioriteres med henblik på at effektivisere de nationale konkurrencemyndigheders håndhævelse: 1) tilstrækkelige ressourcer og uafhængighed, 2) effektive redskaber og beføjelser, 3) beføjelse til at pålægge virkningsfulde bøder, og 4) velfungerende straflempelsesordninger⁷.

Meddelelsen fra 2014 byggede videre på rapporten om de første fem år med forordning (EF) nr. 1/2003, hvori det blev konstateret, at de nationale konkurrencemyndigheders kompetence til at håndhæve EU's konkurrenceregler sammen med Kommissionen har bidraget positivt til en styrket håndhævelse⁸. Det blev dog også konkluderet, at der var plads til forbedringer, navnlig for at sikre at de nationale konkurrencemyndigheder har effektive håndhævelses- og bødeudstedelsesbeføjelser.

Høringer af interesserede parter

Mellem den 4. november 2015 og den 12. februar 2016 afholdt Kommissionen en offentlig høring via EU Survey-plattformen, som var delt op i to dele – den ene indeholdt generelle spørgsmål til ikke-specialiserede interessenter, mens den anden henvendte sig til interessenter med nærmere kendskab til/bredere erfaring med konkurrencespørgsmål.

Høringen fulgte op på Kommissionens meddelelse om ti år med forordning (EF) nr. 1/2003, som pegede på forskellige indsatsområder for at øge de nationale konkurrencemyndigheders evne til at håndhæve EU's konkurrenceregler. Høringens anden del vedrørte således fire centrale aspekter: i) de nationale konkurrencemyndigheders ressourcer og uafhængighed, ii) de nationale konkurrencemyndigheders forskellige håndhævelsesmidler og -instrumenter, iii) de nationale konkurrencemyndigheders bødeudstedelsesbeføjelser, og iv) ordninger for straflempelse.

Der blev modtaget 181 besvarelser fra mange forskellige interessenter, herunder privatpersoner, advokat- og konsulentfirmaer, virksomheder og brancheforeninger, forbrugerorganisationer, akademikere/forskere, NGO'er, tænketanke, fagforeninger og offentlige myndigheder, inklusive en række ministerier og nationale konkurrencemyndigheder, både i og uden for EU.

⁷ Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet og Rådet: "Ti års håndhævelse af EU's kartel- og monopolregler i henhold til forordning 1/2003: Opnåede resultater og fremtidsperspektiver" (COM(2014) 453) samt ledsagende arbejdsdokumenter: "Ten Years of Antitrust Enforcement under Regulation 1/2003" (SWD(2014) 230) og "Enhancing competition enforcement by the Member States' competition authorities: institutional and procedural issues" (SWD(2014) 231), <http://ec.europa.eu/competition/antitrust/legislation/regulations.html>.

⁸ Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet og Rådet: "Rapport om anvendelsen af forordning 1/2003 (KOM(2009) 206 endelig) samt det ledsagende arbejdsdokument SEK(2009) 574 endelig, <http://ec.europa.eu/competition/antitrust/legislation/regulations.html>.

76 % af respondenterne mente, at de nationale konkurrencemyndigheder kunne gøre mere for at håndhæve EU's konkurrenceregler, end de gør i dag. Derudover gik 80 % ind for foranstaltninger til at styrke myndighedernes håndhævelse. Fordelt på interessentgrupper: 100 % af de forskningsinstitutioner, forbrugerorganisationer, fagforeninger og nationale konkurrencemyndigheder, der deltog i høringen, gik ind for nye foranstaltninger, mens dette gjaldt 86 % af NGO'erne, 84 % af advokat-/konsulentfirmaerne, 77 % af virksomhederne/SMV/mikrovirksomhederne/eneindehaverne, 67 % af tænketankene og 61 % af brancheforeningerne. 64 % af respondenterne mente, at sådanne foranstaltninger fortrinsvis skulle bestå i en kombination af tiltag på EU-plan og nationalt plan, mens 19 % foretrak tiltag på EU-plan alene og 8 % foretrak tiltag på nationalt plan alene⁹.

Foruden den offentlige høring lancerede Europa-Parlamentets Økonomi- og Valutaudvalg (ECON) og Kommissionen den 19. april 2016 en fælles offentlig høring med henblik på at give sagkyndige og interessenter en ekstra mulighed for at dele deres synspunkter vedrørende den offentlige høring. Høringen blev efterfulgt af to paneldebatter om de fire aspekter, der blev spurgt om i den offentlige høring. Der var bred enighed om og støtte til initiativets målsætninger blandt deltagerne i debatten, som omfattede omkring 150 repræsentanter fra forskningsverdenen, virksomheder (store og små), konsulentbureauer, brancheforeninger, advokatfirmaer, pressen, privatpersoner og offentlige myndigheder.

Endelig blev der afholdt to møder med de relevante ministerier for at indhente deres foreløbige feedback. Den 12. juni 2015 blev ministerierne underrettet om de vigtigste aspekter, som Kommissionen havde identificeret. Den 14. april 2016 blev der afholdt et andet møde med ministerierne og de nationale konkurrencemyndigheder, hvor de blev underrettet om resultatet af den offentlige høring.

Der er taget hensyn til resultatet af de to høringer og møderne med ministerierne i dette forslag.

Ekspertbistand

Kommissionen har i samarbejde med alle nationale konkurrencemyndigheder indsamlet en bred mængde data for at skabe så detaljeret et billede som muligt af den aktuelle situation.

Konsekvensanalyse

Kommissionens konsekvensanalyse vedrører alle de vigtigste aspekter af dette forslag. Der er set på fire lovgivningsmæssige løsningsmodeller. Den foretrukne løsning, som gennemføres ved dette forslag, er at vedtage EU-lovgivning, der giver de nationale konkurrencemyndigheder de midler og instrumenter, de som minimum har brug for til effektivt at håndhæve reglerne, og supplere dette med bløde foranstaltninger og detaljerede regler, hvor det er nødvendigt.

Bemærkninger vedrørende de tre andre løsninger, der blev set på i konsekvensanalysen: i) Basisscenariet, hvor der ikke træffes EU-foranstaltninger, vil med al sandsynlighed ikke opfylde målsætningerne og stemmer ikke overens med interessenteres forventninger. ii) Løsningen med alene at træffe bløde foranstaltninger vil ikke give et tilstrækkeligt retsgrundlag til at sikre, at alle nationale konkurrencemyndigheder har de fornødne midler og instrumenter til at håndhæve reglerne effektivt. Der har desuden eksisteret bløde foranstaltninger i mange år, uden at dette har bidraget til målet om at realisere det fulde

⁹ De resterende 8 % svarede "ved ikke/ikke relevant".

potentiale af det decentraliserede system, der blev indført med forordning (EF) nr. 1/2003. iii) Løsningen med at vedtage EU-lovgivning, som fastlægger detaljerede og ens midler og instrumenter for de nationale konkurrencemyndigheder, vil kun give begrænsede fordele i forhold til den foretrukne løsning, men til gengæld indebære et større indgreb i de nationale retssystemer og -traditioner.

Analysen af den foretrukne løsning viser, at fordelene herved både kvalitativt og kvantitativt (bl.a. den positive virkning for væksten i totalfaktorproduktivitet, som er vigtig for væksten i BNP)¹⁰ langt overstiger omkostningerne ved gennemførelsen.

Kommissionens Udvalg for Forskriftskontrol afgav en udtalelse om udkastet til konsekvensanalysen i september 2016 og en positiv udtalelse i december 2016, som er taget med i betragtning¹¹. I lyset af disse bemærkninger indeholder den endelige konsekvensanalyse alle relevante empiriske data til at illustrere årsagerne til problemerne, nærmere detaljer om de lovgivningsmæssige løsninger, der er set på, samt en omfattende cost benefit-analyse af den foretrukne løsning, der viser, hvordan fordelene ved dette forslag langt vil opveje omkostningerne. Derudover redegøres der i den endelige konsekvensanalyse for begrænsningerne og usikkerheden ved kvantitative estimater, samtidig med at der gives en nærmere beskrivelse af interessenternes holdninger under høringerne og en klarere analyse af de forskellige løsningers forenelighed med nærheds- og proportionalitetsprincippet.

Hvem vil blive påvirket og hvordan?

Alle forbrugere og virksomheder, både store og små inklusive SMV, vil have gavn af de nationale konkurrencemyndigheders styrkede forudsætninger, idet det vil fremme en effektiv håndhævelse af konkurrencereglerne og skabe mere lige konkurrencevilkår. Det er derfor ikke nødvendigt at indføre differentierede regler, f.eks. fritagelser eller lempeligere regler for SMV.

De nationale konkurrencemyndigheder

Initiativet er primært målrettet de nationale konkurrencemyndigheder, og sammen med virksomhederne vil de blive mest direkte påvirket. Når forslaget er blevet gennemført, vil alle nationale konkurrencemyndigheder have de fornødne midler og instrumenter til at indhente beviser for overtrædelser, pålægge virksomheder bøder for overtrædelse af reglerne, handle uafhængigt i forbindelse med anvendelsen af EU's konkurrenceregler samt tilstrækkelige ressourcer til at varetage deres opgaver og anvende mere effektive straffelpelsesordninger. Det vil sætte dem i stand til at træffe effektive håndhævelsesforanstaltninger og til at samarbejde bedre med andre konkurrencemyndigheder i EU, hvilket vil øge konkurrencen på markederne. Det vil nærmere bestemt sikre, at systemet for grænseoverskridende indsamling og udveksling af oplysninger, som blev indført med forordning (EF) nr. 1/2003, fungerer efter hensigten. Forslaget vil kunne medføre ekstraomkostninger for nogle offentlige myndigheder, hvis der f.eks. er behov for nye IT-værktøjer, men disse omkostninger ventes dog at være ubetydelige. De nationale konkurrencemyndigheder vil ikke blive påvirket i samme grad, eftersom omfanget af de ændringer, der skal foretages, afhænger af udgangspunktet i de nationale rammer.

¹⁰ Se punkt 6.3 i konsekvensanalysen, der findes på: <http://ec.europa.eu/transparency/regdoc/?fuseaction=ia>.

¹¹ Udtalelserne fra den 28. september 2016 og den 9. december 2016 findes på: <http://ec.europa.eu/transparency/regdoc/?fuseaction=ia>. Se også Bilag I til konsekvensanalysen.

Virksomhederne

Initiativet vil også påvirke virksomhederne betydeligt. For det første lider virksomhederne, ligesom forbrugerne, under konsekvenserne af en mindre optimal håndhævelse af konkurrencereglerne, eftersom de påvirkes negativt af højere priser fra deres leverandører og et lavere innovationsniveau og udvalg samt af konkurrenters overtrædelse af konkurrencereglerne i forsøg på at hindre adgangen til markedet. Forslaget vil styrke de nationale konkurrencemyndigheders håndhævelse af konkurrencereglerne i Europa og skabe mere lige vilkår på et marked præget af en sund konkurrencekultur, hvilket er til fordel for alle virksomheder, både store og små, eftersom de vil kunne konkurrere på mere fair vilkår ud fra egne meritter og således vokse overalt i det indre marked. Det vil også tilskynde virksomhederne til at innovere og tilbyde et bredere sortiment af produkter og tjenesteydelser af høj kvalitet, som imødekommer forbrugernes forventninger.

For det andet vil forslaget også i et vist omfang gavne virksomheder, som er genstand for undersøgelser i forbindelse med formodede overtrædelser af EU's konkurrenceregler. De nationale konkurrencemyndigheder vil nu råde over grundlæggende effektive midler og instrumenter, hvilket vil mindske omfanget af divergerende udfald for virksomhederne, idet EU's konkurrenceregler vil blive anvendt på en mere forudsigelig måde, hvilket øger retssikkerheden i EU. Virksomhederne vil også få styrket deres processuelle rettigheder, navnlig i de jurisdiktioner hvor der er plads til forbedringer, og nyde større retssikkerhed ved ansøgning om straflempe. Virksomhederne vil måske i begyndelsen skulle betale nogle omkostninger i forbindelse med tilpasningen til de nye procesregler. Overordnet set ventes virksomheder med grænseoverskridende aktiviteter i det indre marked imidlertid at få færre omkostninger i forbindelse med tilpasning til forskellige retlige rammer.

På den anden side vil det blive vanskeligere for virksomheder, der overtræder reglerne i nogle jurisdiktioner, at skjule bevismateriale eller at undgå bøder eller nøjes med blot at betale små bøder.

Forbrugerne

Forbrugerne vil nyde godt af de fordele, der følger med øget konkurrence på markedet, i form af et større udvalg og bedre produkter. For forbrugerne betyder de nationale konkurrencemyndigheders manglende midler og instrumenter og evne til at udnytte deres fulde potentiale til at håndhæve EU's konkurrenceregler, at de går glip af fordelene ved en sund konkurrence. Forslaget vil give forbrugerne i hele Europa den samme beskyttelse mod virksomhedsadfærd, der holder priserne på varer og tjenesteydelser på et kunstigt højt niveau, hvilket vil give dem et større udvalg mellem innovative produkter og tjenesteydelser til rimelige priser.

Grundlæggende rettigheder

Virksomheder, som er genstand for konkurrencesager, er garanteret deres grundlæggende rettigheder, herunder, men ikke alene, retten til at drive virksomhed, ejendomsretten, retten til god forvaltning og retten til adgang til effektive retsmidler (artikel 16, 17, 41 og 47 i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder). De nationale konkurrencemyndigheder tillægges kun effektive beføjelser til at håndhæve EU's konkurrenceregler i det omfang, det er nødvendigt og forholdsmæssigt. Forslaget pålægger medlemsstaterne at sørge for passende garantier for udøvelsen af disse beføjelser, der som minimum lever op til bestemmelserne i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder og er i overensstemmelse med EU-rettens almindelige principper, herunder

overholdelse af fysiske personers databeskyttelsesrettigheder. Disse garantier bør navnlig sikre, at virksomheder, der er genstand for en sag om håndhævelse af traktatens artikel 101 og 102, har ret til at forsvare sig, hvilket er et afgørende element af retten til at blive hørt. Det omfatter retten til formel meddelelse af nationale konkurrencemyndigheders klagepunkter efter EU's konkurrenceregler og ret til aktindsigt i sagsakterne, så virksomhederne kan forberede deres forsvare. Adressaterne for de nationale konkurrencemyndigheders endelige afgørelser efter traktatens artikel 101 eller 102 bør desuden have adgang til effektive retsmidler med henblik på at anfægte disse afgørelser.

Forslaget indeholder også specifikke garantier for respekten for grundlæggende rettigheder. For eksempel bør kontrolundersøgelser i lokaler uden for virksomheden være underlagt forudgående godkendelse af en retsinstans. Garantierne for de grundlæggende rettigheder er også indbygget i adskillige bestemmelser. For eksempel kan de nationale konkurrencemyndigheder kun pålægge bøder og sanktioner af strukturel eller adfærdsmæssig karakter, som står i et rimeligt forhold til overtrædelsen. De nationale konkurrencemyndigheder vil kun kunne foretage kontrolundersøgelser og anmode om oplysninger, hvis de opfylder en 'nødvendighedstest'.

4. VIRKNINGER FOR BUDGETTET

Det kræver en sikker infrastruktur, hvis samarbejdet og udvekslingen af oplysninger mellem medlemsstaterne skal fungere effektivt. Interoperabilitet er en forudsætning for, at Det Europæiske Konkurrencenetværk kan fungere optimalt. I den nuværende flerårige finansielle ramme (FFR) finansieres de relevante foranstaltninger primært over ISA²-programmet¹² og med udgangspunkt i programmets disponible midler og dets støtteberettigelses- og prioriteringskriterier. Omfanget af forslagens virkninger for budgettet efter 2020 afhænger af Kommissionens forslag til den næste FFR og det endelige resultat af forhandlingerne om FFR efter 2020. Der regnes med et foreløbigt beløb på 1 mio. EUR om året til vedligeholdelse, udvikling, hosting, drift af og support til et centralt informationssystem (Det Europæiske Konkurrencenetværkssystem) i overensstemmelse med de relevante standarder for fortrolighed og datasikkerhed. Derudover anslås de øvrige administrative omkostninger i forbindelse med Det Europæiske Konkurrencenetværks virke, bl.a. til afholdelse af møder, tilrettelæggelse og afholdelse af uddannelsesprogrammer, udstedelse af retningslinjer og fælles principper, at beløbe sig til 500 000 EUR om året.

Lovgivningsforslaget er budgetneutralt hvad angår personale og kræver ikke yderligere menneskelige ressourcer. Finansieringsoversigten i bilaget til forslaget indeholder nærmere oplysninger herom.

5. ANDRE FORHOLD

Planer for gennemførelsen og foranstaltninger til overvågning, evaluering og rapportering

Kommissionen har udarbejdet en gennemførelsesplan med de største udfordringer, som medlemsstaterne vil kunne blive konfronteret med i forbindelse med direktivets vedtagelse og gennemførelse, samt med forslag til, hvordan de kan løses.

¹² Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse (EU) 2015/2240 af 25. november 2015 om indførelse af et program om interoperabilitetsløsninger og fælles rammer for europæiske offentlige forvaltninger, virksomheder og borgere (ISA2-programmet) som et middel til at modernisere den offentlige sektor (EUT L 318 af 4.12.2015, s. 1).

Det foreslås i) at udpege et enkelt kontaktpunkt i Kommissionen med en fællespostkasse, som medlemsstaterne kan benytte ved alle henvendelser i forbindelse med det foreslåede direktiv, og ii) at Kommissionen og medlemsstaterne træffer en række foranstaltninger for at løse de største udfordringer med gennemførelsen, som navnlig vedrører a) gennemførelse inden for fristen, b) uddannelse og support til de nationale konkurrencemyndigheder og c) passende information til erhvervslivet.

Kommissionen vil overvåge gennemførelsen og anvendelsen af direktivet, både i perioden op til datoen for dets gennemførelse og derefter.

Der vil blive udarbejdet en efterfølgende evaluering fem år efter datoen for gennemførelsen.

Forklarende dokumenter

Det foreslåede direktiv fastlægger specifikke foranstaltninger til at sikre, at: 1) de nationale konkurrencemyndigheder garanteres den nødvendige uafhængighed og tilstrækkelige ressourcer samt effektive håndhævelses- og bødeudstedelsesbeføjelser, 2) de samme garantier og instrumenter finder anvendelse, når de nationale konkurrencemyndigheder anvender national ret parallelt med traktatens artikel 101 og 102, og 3) at de nationale konkurrencemyndigheder kan yde hinanden effektiv gensidig bistand for at sikre et velfungerende system for nært samarbejde inden for Det Europæiske Konkurrencenetværk. Det foreslåede direktiv fastlægger adskillige retlige forpligtelser. Dets effektive gennemførelse vil derfor kræve, at der foretages specifikke og målrettede ændringer af de relevante nationale bestemmelser. For at Kommissionen kan overvåge den korrekte gennemførelse, er det således ikke tilstrækkeligt, at medlemsstaterne anvender teksten i gennemførelsesbestemmelserne, da det kan være nødvendigt med en overordnet vurdering af de deraf følgende rammer i henhold til national lovgivning. Af disse grunde bør medlemsstaterne også tilsende Kommissionen forklarende dokumenter, som viser hvilke eksisterende eller nye bestemmelser i national lovgivning, der gennemfører enhver af de foranstaltninger, der er fastlagt i det foreslåede direktiv.

Nærmere redegørelse for de enkelte bestemmelser i forslaget

Forslaget består af 10 kapitler og 34 artikler.

Kapitel I – Genstand, anvendelsesområde og definitioner

I dette kapitel fastlægges det overordnede anvendelsesområde og diverse definitioner. Definitionerne afspejler gennemgående definitionerne i forordning (EF) nr. 1/2003 og direktiv 2014/104/EU om erstatning for overtrædelse af konkurrencereglerne¹³.

Kapitel II – Grundlæggende rettigheder

Forslaget vil sikre, at medlemsstaterne indfører passende garantier for udøvelsen af de beføjelser, dette forslag omhandler. Disse garantier skal som minimum leve op til bestemmelserne i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder og EU-rettens almindelige principper¹⁴. I forbindelse med de offentlige høringer slog advokater,

¹³ EUT L 349 af 5.12.2014, s. 1.

¹⁴ Det fremgår af Den Europæiske Unions Domstols faste retspraksis, at "de i [EU]-retten gældende principper for beskyttelse af de grundlæggende rettigheder også er bindende for medlemsstaterne, når disse gennemfører [EU]-bestemmelserne", jf. dommen i sag C-292/97, Kjell Karlsson m.fl., ECLI:EU:C:2000:202, præmis 37. Se også dommen i sag C-74/2016, Eturas, ECLI:EU:C:2016:42, præmis 38, hvor Domstolen mindede om, at uskyldsformodningen udgør et almindeligt EU-retligt princip, som

virksomheder og erhvervsorganisationer til lyd for, at de nationale konkurrencemyndigheders beføjelser til effektivt at håndhæve reglerne modsvares af øgede processuelle garantier.

Kapitel III – Uafhængighed og ressourcer

I dette kapitel sikres det, at de nationale konkurrencemyndigheder garanteres den nødvendige uafhængighed. Der indføres navnlig garantier for at beskytte de ansatte og ledelsen i de nationale konkurrencemyndigheder mod indblanding udefra i forbindelse med håndhævelsen af EU's konkurrenceregler ved: i) at sikre, at de kan varetage deres opgaver og udøve deres beføjelser uafhængigt af politisk eller anden udefrakommende indflydelse, ii) udtrykkeligt at forbyde instrukser fra en regering eller andre offentlige eller private organer, iii) at fastsætte, at de skal afstå fra enhver handling, der er uforenelig med varetagelsen af deres opgaver eller udøvelsen af deres beføjelser, iv) at forbyde afskedigelse af ledelsen af årsager, der vedrører afgørelser i konkrete sager, og v) at sikre, at de er i stand til at foretage prioriteringer af de enkelte sager, herunder beføjelser til at afvise klager, der ikke er af høj prioritet. Hvad det sidstnævnte angår griber forslaget ikke ind i medlemsstaternes suveræne ret til at fastlægge generelle politiske målsætninger. Størsteparten af interessenterne gik ind for foranstaltninger på alle disse områder. Navnlig bemærkede virksomhederne, at de nationale konkurrencemyndigheders manglende evne til selv at prioritere deres arbejde forhindrer dem i at fokusere på de overtrædelser, som er til størst skade for konkurrencen.

Derudover pålægges medlemsstaterne eksplicit at sikre, at de nationale konkurrencemyndigheder har de fornødne menneskelige, finansielle og tekniske ressourcer til at varetage deres vigtigste opgaver efter traktatens artikel 101 og 102. De relevante bestemmelser giver medlemsstaterne råderum til at håndtere økonomiske udsving, uden at dette påvirker de nationale konkurrencemyndigheders effektivitet.

Kapitel IV - Beføjelser

Konkurrencemyndighedernes vigtigste arbejdsredskaber er deres undersøgelses- og beslutningsbeføjelser og -procedurer. I dag udgør de mange forskellige beføjelser i Europa et stort kludetæppe, og mange nationale konkurrencemyndigheder har ikke alle de beføjelser, de har behov for. Der er meget stor forskel på omfanget af de nationale konkurrencemyndigheders beføjelser, hvilket kan påvirke deres effektivitet betydeligt.

Forslaget fastlægger derfor de centrale beføjelser, der som minimum er behov for til at foretage undersøgelser (beføjelse til at foretage kontrolundersøgelser i virksomhedslokaler og andre lokaler, udstede anmodninger om oplysninger) og træffe afgørelser (beføjelse til at vedtage forbudsafgørelser, herunder pålæg af sanktioner af strukturel eller adfærdsmæssig karakter, tilsagnsafgørelser, foreløbige foranstaltninger). Høringen viste, at der var bred støtte til foranstaltninger til at sikre, at de nationale konkurrencemyndigheder har sådanne effektive redskaber. Interessenterne, og navnlig virksomhederne, understregede f.eks., at de nationale konkurrencemyndigheders manglende beføjelse til at pålægge strukturelle sanktioner var særlig problematisk for virksomheder, der lider skade som følge af en overtrædende virksomheds konkurrencefordrejende adfærd.

nu finder udtryk i artikel 48, stk. 1, i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder (jf. i denne forbindelse dommen i sag C-89/11, E.ON Energie AG mod Kommissionen, ECLI: EU:C:2012:738, præmis 72), som medlemsstaterne er forpligtet til at overholde, når de gennemfører EU-konkurrenceretten. Se også dommen i sag C-439/08, VEBIC, ECLI: EU:C:2010:739, præmis 63.

Forslaget vil desuden sikre, at de forskellige redskaber har tilpas styrke ved at give mulighed for at pålægge effektive sanktioner ved manglende overholdelse. For at have en reel virkning skal sanktionerne fastlægges i forhold til den berørte virksomheds samlede omsætning, men medlemsstaterne vil have tilstrækkeligt råderum til at beslutte, hvordan dette gennemføres i praksis (dvs. der fastsættes ikke faste procentsatser for bødernes størrelse).

Kapitel V – Bøder og tvangsbøder

Et centralt håndhævelsesinstrument er konkurrencemyndighedernes mulighed for at pålægge virksomheder bøde for overtrædelse af konkurrencereglerne. Formålet med bøderne er at straffe virksomheder, som har overtrådt konkurrencereglerne, og at afskrække disse og andre virksomheder fra at udøve eller fortsat udøve en ulovlig adfærd. I 2009 fastslog Den Europæiske Unions Domstol, at *"den effektive virkning af de sanktioner, der pålægges af de nationale konkurrencemyndigheder eller af Kommissionen udgør en betingelse for den sammenhængende anvendelse af EU's konkurrenceregler"*¹⁵. En række forhold påvirker imidlertid omfanget af håndhævelsen af traktatens artikel 101 og 102, og virksomhederne kan derfor nøjes med meget lave bøder eller får slet ikke pålagt bøder, afhængigt af hvilken myndighed der griber ind, hvilket mindsker den afskrækkende virkning og forhindrer lige konkurrencevilkår.

For det første er der stor forskel mellem medlemsstaterne på arten af de sanktioner, som de nationale konkurrencemyndigheder pålægger ved overtrædelse af EU's konkurrenceregler. Bøderne kan enten pålægges gennem administrative procedurer (af de nationale konkurrencemyndigheder), i forbindelse med ikkestrafferetlige sager (af domstolene) eller i forbindelse med strafferetlige eller strafferetslignende sager (primært af domstolene eller, i nogle tilfælde, af den nationale konkurrencemyndighed efter strafferetslignende procedurer for mindre forseelser). I størsteparten af medlemsstaterne er bøderne af administrativ karakter. I tre medlemsstater pålægges der "civile bøder"¹⁶. I fem medlemsstater pålægges der bøder i forbindelse med strafferetlige eller strafferetslignende sager. I de fleste af de medlemsstater, hvor bøderne primært er af strafferetlig karakter, er EU's konkurrenceregler i perioden 2004-2013 blevet håndhævet i meget ringe omfang, og når de blev det, blev der sjældent pålagt bøder. De fleste interessenter bemærkede under høringen, at strafferetlige systemer egner sig mindre godt til en effektiv håndhævelse af EU's konkurrenceregler. For at rette op på problemet med manglende håndhævelse og samtidig bevare medlemsstaternes fleksibilitet vil forslaget sikre, at man i medlemsstater, hvor den nationale administrative konkurrencemyndighed ikke kan vedtage afgørelser om bødepålæg, enten giver de nationale konkurrencemyndigheder beføjelse til at vedtage sådanne afgørelser direkte eller sikrer, at de kan vedtages af en domstol i forbindelse med ikkestrafferetlige sager. Behovet for ændringer vil således blive holdt på et minimum.

For det andet anvendes der forskellige metoder til at beregne bøderne, som kan have betydelig indvirkning på størrelsen af de bøder, der pålægges af de nationale konkurrencemyndigheder. Forskellene vedrører navnlig: 1) bødens maksimale beløb (det lovbestemte loft) og 2) de forhold, der tages i betragtning ved udmåling af bøden. Disse forskelle kan delvis forklare, hvordan nogle bøder kan være 25 gange større end andre for den samme forseelse, afhængigt af hvilken myndighed der griber ind. Det blev navnlig påpeget i forbindelse med den offentlige høring, at bøder nogle gange er betydeligt lavere for den samme overtrædelse,

¹⁵ Dom i sag C-429/07, *Inspecteur van de Belastingdienst mod X BV*, ECLI: EU:C:2009:359, præmis 36-39.

¹⁶ Dvs. i forbindelse med ikkestrafferetlige sager ved domstolene.

hvilket betyder, at der er stor forskel på bødernes afskrækkende virkning rundt omkring i Europa. Bøderne afspejler ikke altid nødvendigvis de skadelige følger af en konkurrencebegrænsende praksis. For at sikre, at de nationale konkurrencemyndigheder kan pålægge bøder med afskrækkende bivirkning på basis af fælles grundlæggende parametre, bør der for det første fastlægges et lovbestemt loft på mindst 10 % af den samlede omsætning på verdensplan, og for det andet bør de nationale konkurrencemyndigheder ved bødeudmålingen tage hensyn til de grundlæggende faktorer vedrørende overtrædelsens grovhed og varighed.

For det tredje er der begrænsninger med hensyn til, hvem der kan holdes ansvarlig for at betale bøden. Begrebet "virksomhed" er i forbindelse med EU's konkurrenceregler fastlagt i Den Europæiske Unions Domstols faste retspraksis. Det betyder, at forskellige juridiske enheder tilhørende én "virksomhed" kan hæfte solidarisk for alle bøder, der pålægges denne "virksomhed"¹⁷. Det sender et klart signal til hele koncernen om, at mangel på god forretningsskik og overtrædelse af konkurrencereglerne ikke går ustraffet hen. Det giver også mulighed for at fastsætte en bødestørrelse, som afspejler hele koncernens samlede styrke og ikke kun datterselskabets, hvilket giver bøden større afskrækkende virkning. Adskillige nationale konkurrencemyndigheder har dog i dag ikke mulighed for at holde moderselskaber til ansvar for kontrollerede datterselskabers overtrædelser. Derudover kan mange nationale konkurrencemyndigheder heller ikke holde retlige eller økonomiske efterfølgere til en overtrædende enhed ansvarlige for bøder, eller der kan være stor usikkerhed på området til trods for Den Europæiske Unions Domstols længe etablerede retspraksis. Det betyder, at virksomhederne kan undgå at betale bøder ved blot at fusionere med andre virksomheder eller undergå en omstrukturering. For at rette op på denne situation fastsættes det derfor, at virksomhedsbegrebet finder anvendelse, når der er tale om at pålægge en virksomheds modervirksomhed eller retlige og økonomiske efterfølgere bøder.

Kapitel VI – Straflempelse

Virksomhederne vil kun afsløre hemmelige karteller, som de har deltaget i, hvis der er tilstrækkelig retssikkerhed om mulighederne for at opnå bødefritagelse. Formålet med dette kapitel er at øge retssikkerheden for virksomheder, der ønsker at ansøge om straflempelse, og således fortsat anspore dem til at samarbejde med Kommissionen og de nationale konkurrencemyndigheder ved at mindske forskellene mellem de forskellige medlemsstaters straflempelsesordninger. Forslaget omsætter derfor de grundlæggende principper for Det Europæiske Konkurrencenetværks standardordning for straflempelse til lovgivning for at sikre, at alle nationale konkurrencemyndigheder kan indrømme bødefritagelse og bødenedsættelse og godtage forkortede ansøgninger på de samme betingelser. I forbindelse med den offentlige høring anførte 61 % af interessenterne, at medlemsstaternes manglende anvendelse af Det Europæiske Konkurrencenetværks standardordning var et problem.

Ansøgere skal have fem arbejdsdage til at indgive en forkortet ansøgning, og det præciseres, at de ikke bør belastes med parallelle ressourcekrævende anmodninger fra de nationale konkurrencemyndigheder, mens Kommissionen er i færd med at undersøge sagen. Det præciseres også, at ansøgerne, så snart Kommissionen har besluttet ikke at gribe ind i en sag, bør have mulighed for at indgive en komplet ansøgning om straflempelse til de nationale konkurrencemyndigheder, som erstatter den forkortede ansøgning.

¹⁷ Dom i sag C-97/08, AkzoNobel NV mod Kommissionen, ECLI:EU:C:2009:536. Det skal kunne dokumenteres, at moderselskabet udøver en afgørende indflydelse på det datterselskab, der er skyld i overtrædelsen.

Endelig sikres det, at ansatte og ledere i virksomheder, som ansøger om bødefritagelse, er beskyttet mod individuelle sanktioner (hvis disse anvendes), forudsat at de samarbejder med myndighederne. Det er vigtigt for at fastholde virksomhedernes incitament til at ansøge om straflempe, da disse ansøgninger ofte beror på, at de ansatte samarbejder til fulde uden frygt for eventuelle sanktioner.

Ligeledes bør personer, som har kendskab til eller ligger inde med viden om et kartel eller andre former for overtrædelser af konkurrenceretten, ansøges til at udlevere sådanne oplysninger, f.eks. gennem indførelsen af pålidelige og fortrolige anmeldelsesmekanismer. Mange nationale konkurrencemyndigheder har med henblik herpå indført, eller påtænker at indføre, effektive mekanismer til at beskytte personer, der anmelder eller udleverer oplysninger om overtrædelser af EU's konkurrenceret, mod repressalier fra deres ledere såsom disciplinære sanktioner. Den 16. marts 2017 lancerede Kommissionen for eksempel en ny anonym whistleblowermekanisme i forbindelse med konkurrencesager¹⁸. Kommissionen har understreget, hvor vigtigt det er at beskytte whistleblowere, og er i færd med at undersøge muligheden for yderligere horisontale eller sektormæssige foranstaltninger på EU-plan¹⁹.

Kapitel VII – Gensidig bistand

I dette kapitel fastsættes det at tjenestemænd fra den bistanæssøgende myndighed har ret til at deltage og aktivt bistå i kontrolundersøgelsen, når en national konkurrencemyndighed anmoder en anden national konkurrencemyndighed om at træffe undersøgelsesforanstaltninger på sine vegne med henblik på at indhente bevismateriale i en anden jurisdiktion. Det vil sikre mere effektive kontrolundersøgelser.

Desuden skal der indføres mekanismer for, at de nationale konkurrencemyndigheder kan anmode om og yde gensidig bistand i forbindelse med meddelelse af afgørelser og inddrivelse af bøder, når de berørte virksomheder ikke har en juridisk tilstedeværelse på den bistanæssøgende myndigheds territorie eller ikke besidder tilstrækkelige aktiver til at fuldbyrde bøden i dette territorie. Formålet med denne gensidige bistand er at mindske indgrebet i national ret, og den bygger på nogle vigtige garantier: i) meddelelse og bødeinddrivelse foretages efter loven i den bistanæssøgte medlemsstat, ii) afgørelser om bødepålæg kan først fuldbyrdes, når de er endelige og ikke længere kan prøves med almindelige retsmidler, iii) forældelsesfristerne fastlægges ud fra reglerne i den bistanæssøgende medlemsstat, iv) den bistanæssøgte myndighed har ikke pligt til at fuldbyrde afgørelser om bødepålæg, hvis dette åbenlyst strider imod de grundlæggende retsprincipper i den pågældende medlemsstat, og v) tvister vedrørende en foranstaltnings lovlighed afgøres i den bistanæssøgende medlemsstat, mens tvister vedrørende meddelelses- eller fuldbyrdesforanstaltninger truffet i den bistanæssøgte medlemsstat afgøres i den bistanæssøgte medlemsstat.

Gensidig bistand er et centralt element af dette forslag, fordi det er helt afgørende for et nært samarbejde i Det Europæiske Konkurrencenetværk og dermed for at sikre, at det decentraliserede system fungerer optimalt, hvilket er afgørende for en effektiv anvendelse af EU's konkurrenceret. Uden en effektiv ydelse af gensidig bistand kan der ikke skabes lige konkurrencevilkår for virksomheder med aktiviteter i mere end én medlemsstat, hvilket hæmmer det indre markeds funktion.

¹⁸ <http://ec.europa.eu/competition/cartels/whistleblower/index.html>.

¹⁹ http://ec.europa.eu/newsroom/just/item-detail.cfm?item_id=54254.

Kapitel VII – Forældelsesfrister

I dette kapitel fastsættes det, at fristen for nationale konkurrencemyndigheder, som kunne tænkes at indlede en sag i forbindelse med en given aftale, vedtagelse inden for en sammenslutning eller samordnet praksis, suspenderes i hele det tidsrum, hvor den samme sag behandles ved en anden national konkurrencemyndighed eller ved Kommissionen. Det vil sikre, at systemet med parallelle kompetencer inden for rammerne af Det Europæiske Konkurrencenetværk fungerer optimalt, og at andre nationale konkurrencemyndigheder ikke forhindres i efterfølgende at gribe ind, fordi fristen er udløbet. Det står stadig medlemsstaterne frit for at fastslå varigheden af forældelsesfristerne i deres eget system eller at indføre absolutte frister, så længe dette ikke gør det nærmest umuligt eller umådelig vanskeligt at håndhæve EU-konkurrenceretten.

Kapitel IX - Almindelige bestemmelser

I dette kapitel fastsættes det, at de nationale administrative konkurrencemyndigheder, som er bedst placeret til at redegøre for deres afgørelser, selv kan indbringe og/eller forsvare de af dem behandlede sager for domstolene²⁰. Det skal forhindre de dobbeltomkostninger og dobbeltarbejde, der kunne opstå, hvis en anden instans skulle føre sagen.

Der indføres desuden en vigtig sikkerhedsklausul om, at oplysninger, der er indsamlet efter dette direktiv, kun kan anvendes til det formål, hvortil de er indsamlet, og ikke kan bruges til at pålægge fysiske personer sanktioner.

Endelig fastsættes det, at bevismateriale kan antages, uanset hvilket medie de relevante oplysninger er lagret på, for at sikre de relevante processuelle regler mod den digitale udvikling.

²⁰

Den Europæiske Unions Domstol har fastslået, at artikel 35 i forordning (EF) nr. 1/2003 skal fortolkes således, at den er til hinder for nationale retsforskrifter, som ikke giver en national konkurrencemyndighed mulighed for at deltage som sagsøgt i en retssag til prøvelse af en afgørelse, som denne myndighed har truffet, jf. sag C-439/08, VEBIC, ECLI:EU:C:2010:739, præmis 64.

Forslag til

EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS DIREKTIV

om styrkelse af de nationale konkurrencemyndigheders forudsætninger for at håndhæve konkurrencereglerne effektivt og sikring af et velfungerende indre marked

(EØS-relevant tekst)

EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR —

under henvisning til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 103 og 114,

under henvisning til forslag fra Europa-Kommissionen,

efter fremsendelse af udkast til lovgivningsmæssig retsakt til de nationale parlamenter,

under henvisning til udtalelse fra Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg¹,

efter den almindelige lovgivningsprocedure, og

ud fra følgende betragtninger:

- (1) Artikel 101 og 102 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde ("traktaten") er ufravigelige retsgrundsætninger og bør anvendes effektivt overalt i Unionen for at sikre, at konkurrencen i det indre marked ikke fordrejes. Det er nødvendigt at sikre en effektiv håndhævelse af traktatens artikel 101 og 102 for at skabe mere åbne og konkurrenceprægede markeder i Europa, hvor virksomhederne konkurrerer på egne meritter uden virksomhedsskabte hindringer for markedsadgang og således kan bidrage til vækst og jobskabelse. Effektiv håndhævelse af disse regler beskytter forbrugerne mod forretningsmetoder, der holder priserne på varer og tjenesteydelser kunstigt høje, og giver dem et større udvalg af innovative varer og tjenesteydelser.
- (2) Medlemsstaternes nationale konkurrencemyndigheder står sammen med Kommissionen for den offentlige håndhævelse af traktatens artikel 101 og 102, jf. Rådets forordning (EF) nr. 1/2003². De nationale konkurrencemyndigheder og Kommissionen danner tilsammen et netværk af offentlige myndigheder, der anvender Unionens konkurrenceregler i nært samarbejde (Det Europæiske Konkurrencenetværk).
- (3) De nationale konkurrencemyndigheder og domstole er forpligtet til at anvende traktatens artikel 101 og 102 på aftaler eller adfærd, der kan påvirke samhandelen mellem medlemsstater, jf. artikel 3, stk. 1, i forordning (EF) nr. 1/2003. I praksis anvender størsteparten af de nationale konkurrencemyndigheder de nationale bestemmelser parallelt med traktatens artikel 101 og 102. Dette direktiv har til formål at sikre, at de nationale konkurrencemyndigheder garanteres den nødvendige

¹ EUT C [...] af [...], s. [...].

² Rådets forordning (EF) nr. 1/2003 af 16. december 2002 om gennemførelse af konkurrencereglerne i traktatens artikel 81 og 82 (EFT L 1 af 4.1.2003, s. 1).

uafhængighed og de fornødne håndhævelses- og bødeudstedelsesbeføjelser til effektivt at anvende traktatens artikel 101 og 102, og det vil således uvægerligt påvirke de bestemmelser i national konkurrenceret, som anvendes parallelt hermed.

- (4) Når de nationale konkurrencemyndigheder gives beføjelse til at indhente alle oplysninger vedrørende virksomheder, som er genstand for en undersøgelse, i digital form, uanset hvilket medie disse er lagret på, vil det formodentlig også påvirke omfanget af de nationale konkurrencemyndigheders beføjelser, når de på et tidligt tidspunkt i sagen træffer de relevante undersøgelsesforanstaltninger på grundlag af både bestemmelser i national konkurrenceret og traktatens artikel 101 og 102. Hvis omfanget af de undersøgelsesbeføjelser, som de nationale konkurrencemyndigheder tillægges, afhænger af, hvorvidt de i sidste instans vil anvende de nationale konkurrenceregler alene eller parallelt med traktatens artikel 101 og 102, vil det hæmme effektiviteten af håndhævelsen af konkurrencereglerne i det indre marked. Derfor bør dette direktiv finde anvendelse, både når traktatens artikel 101 og 102 anvendes alene, og når disse bestemmelser anvendes parallelt med national konkurrenceret i den samme sag. Den eneste undtagelse vedrører beskyttelsen af samarbejdserklæringer og forligsindlæg, som også gælder ved anvendelsen af national konkurrenceret alene.
- (5) Nationale love afskærer mange nationale konkurrencemyndigheder fra de garantier for uafhængighed og håndhævelses- og bødeudstedelsesbeføjelser, der er nødvendige for at kunne håndhæve disse regler på effektiv vis. Det undergraver deres mulighed for effektivt at anvende traktatens artikel 101 og 102 alene eller parallelt med de nationale konkurrenceregler, hvor det er relevant. Eksempelvis har mange nationale konkurrencemyndigheder ikke efter deres nationale lovgivning tilstrækkelige redskaber til at indhente beviser for overtrædelse af traktatens artikel 101 og 102 eller udstede bøder til virksomheder, som overtræder reglerne, eller de tildeles ikke de fornødne ressourcer til at anvende traktatens artikel 101 og 102 effektivt. Det kan forhindre dem i overhovedet at træffe foranstaltninger eller begrænse deres muligheder for håndhævelse. Denne mangel på redskaber og garantier til effektivt at kunne anvende traktatens artikel 101 og 102 hos mange nationale konkurrencemyndigheder betyder, at sager vedrørende virksomheder, som benytter sig af konkurrencebegrænsende metoder, kan falde meget forskelligt ud, alt efter hvilken medlemsstat virksomhederne er aktive i: For nogle virksomheder håndhæves bestemmelserne i traktatens artikel 101 eller 102 måske slet ikke eller blot i begrænset omfang. I nogle medlemsstater kan virksomhederne f.eks. slippe for en bøde ved blot at omstrukturere. Den uensartede håndhævelse af traktatens artikel 101 og 102 samt af de nationale konkurrenceregler parallelt med traktatens artikel 101 og 102 medfører forspildte muligheder for at fjerne adgangsbarrierer og skabe mere åbne og konkurrenceudsatte markeder i hele Den Europæiske Union, hvor virksomhederne konkurrerer på lige vilkår på basis af egne meritter. Situationen er værst for virksomheder og forbrugere i de medlemsstater, hvor de nationale konkurrencemyndigheder er dårligt rustede til at håndhæve reglerne effektivt. Virksomheder kan ikke konkurrere på deres egne meritter i områder, hvor der frit kan gøres brug af konkurrencefordrejende metoder, f.eks. fordi der ikke kan indhentes beviser for konkurrencebegrænsende adfærd, eller fordi virksomhederne slipper for bøder. Virksomhederne har derfor ingen interesse i at gå ind på sådanne markeder og udøve deres etableringsret til at tilbyde varer og tjenesteydelser. Forbrugere i medlemsstater med et lavere håndhævnelsesniveau går glip af fordelene ved en effektiv håndhævelse af konkurrencereglerne. Den uensartede håndhævelse af traktatens artikel 101 og 102 og af de nationale konkurrenceregler parallelt med traktatens artikel 101

og 102 i Europa fordrejer således konkurrencen i det indre marked og undergraver dets funktionsmåde.

- (6) Mangler i og begrænsninger af de nationale konkurrencemyndigheders redskaber og garantier undergraver systemet med parallelle kompetencer til håndhævelse af traktatens artikel 101 og 102, der skal fungere som et sammenhængende hele på grundlag af et nært samarbejde i Det Europæiske Konkurrencenetværk. Systemet beror på, at myndighederne hjælper hinanden og kan træffe undersøgelsesforanstaltninger på hinandens vegne. Det kan imidlertid ikke fungere efter hensigten, hvis der stadig findes nationale konkurrencemyndigheder, som ikke råder over tiltrækkelige undersøgelsesredskaber. På andre centrale områder er de nationale konkurrencemyndigheder ikke i stand til at yde gensidig bistand. For eksempel kan virksomheder, som er aktive på tværs af grænserne, undgå at betale bøder i de fleste medlemsstater, blot fordi de ikke har en juridisk tilstedeværelse i nogle af de medlemsstater, som de er aktive i. Det mindsker incitamentet til at efterleve traktatens artikel 101 og 102. Den deraf følgende ineffektive håndhævelse fordrejer konkurrencen for de lovlydige virksomheder og undergraver forbrugertilliden i det indre marked, især på det digitale område.
- (7) For at sikre en reelt ensartet håndhævelse af konkurrencereglerne i Europa, som skaber mere lige vilkår for virksomhederne i det indre marked og mindre ulige betingelser for forbrugerne, bør der indføres minimumsgarantier for uafhængighed og ressourcer og grundlæggende håndhævelses- og bødeudstedelsesbeføjelser ved anvendelse af traktatens artikel 101 og 102 alene og anvendelse af national konkurrenceret parallelt med traktatens artikel 101 og 102, så de nationale konkurrencemyndigheder kan fungere optimalt.
- (8) Dette direktiv bør have både artikel 103 og artikel 114 i traktaten som retsgrundlag. Det skyldes, at direktivet ikke alene vedrører anvendelsen af traktatens artikel 101 og 102 og den parallelle anvendelse af national konkurrenceret og traktatens artikel 101 og 102, men også manglerne i og begrænsningerne af de nationale konkurrencemyndigheders redskaber og garantier ved anvendelse af traktatens artikel 101 og 102, hvilket både hæmmer konkurrencen og det indre markeds rette funktionsmåde.
- (9) Indførelsen af minimumsgarantier for at sikre, at de nationale konkurrencemyndigheder effektivt kan anvende traktatens artikel 101 og 102, berører ikke medlemsstaternes mulighed for at bevare eksisterende eller indføre mere vidtrækkende garantier for de nationale konkurrencemyndigheders uafhængighed og ressourcer eller mere detaljerede regler for disse myndigheders håndhævelses- og bødeudstedelsesbeføjelser. Medlemsstaterne kan navnlig tillægge de nationale konkurrencemyndigheder yderligere beføjelser, der går videre end de grundlæggende beføjelser i dette direktiv, for at styrke deres effektivitet endnu mere.
- (10) Derimod er der behov for detaljerede regler vedrørende betingelserne for straflempelse ved hemmelige karteller. Virksomhederne vil kun afsløre hemmelige karteller, som de har deltaget i, hvis der er tilstrækkelig retssikkerhed om mulighederne for at opnå bødefritagelse. De markante forskelle mellem de forskellige stramlempelsesordninger i medlemsstaterne skaber usikkerhed for potentielle ansøgere og risikerer at mindske incitamentet til at ansøge om straflempelse. Hvis medlemsstaterne har mulighed for at gennemføre eller anvende enten strengere eller lempeligere regler på det område, som dette direktiv vedrører, vil det ikke alene gå imod målet om at fastholde incitamentet til at ansøge om straflempelse med henblik på at styrke håndhævelsen af

konkurrencereglerne i Unionen, men risikerer også at skabe mere ulige vilkår for virksomhederne i det indre marked. Dette forhindrer ikke medlemsstaterne i at anvende straflempelsesordninger ikke alene i forbindelse med hemmelige karteller, men også ved andre overtrædelser af traktatens artikel 101 eller 102 og tilsvarende nationale bestemmelser.

- (11) Dette direktiv finder ikke anvendelse på nationale bestemmelser om strafferetlige sanktioner over for fysiske personer, undtagen hvor der er tale om regler angående samspillet mellem straflempelsesordninger og sanktioner mod fysiske personer.
- (12) De beføjelser, der tillægges de nationale konkurrencemyndigheder, bør være underlagt passende sikkerhedsgarantier, der som minimum opfylder standarderne for EU-retten almindelige principper og Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder. Disse sikkerhedsgarantier omfatter retten til god forvaltning og respekten for virksomhedernes ret til forsvar, som er et afgørende aspekt af retten til at blive hørt. Navnlig bør de nationale konkurrencemyndigheder meddele de parter, som er genstand for en undersøgelse, de foreløbige klagepunkter, der er rejst efter traktatens artikel 101 eller 102, før der træffes en afgørelse, som påvirker deres interesser negativt, og disse parter bør have mulighed for effektivt at fremsætte bemærkninger til disse klagepunkter, før der træffes en sådan afgørelse. Parter, som er blevet meddelt foreløbige klagepunkter i forbindelse med en formodet overtrædelse af traktatens artikel 101 og 102, bør have ret til aktindsigt i de nationale konkurrencemyndigheders sagsakter med henblik på effektivt at kunne udøve deres ret til forsvar. Dette er med forbehold for virksomhedernes legitime interesse i at beskytte deres forretningshemmeligheder og gælder ikke fortrolige oplysninger og interne dokumenter hos, samt korrespondance mellem, de nationale konkurrencemyndigheder og Kommissionen. Adressaterne for de nationale konkurrencemyndigheders endelige afgørelse efter traktatens artikel 101 eller 102 bør desuden have adgang til effektive retsmidler i overensstemmelse med artikel 47 i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder. De nationale konkurrencemyndigheders endelige afgørelser bør være begrundede, så adressaterne kan få fuldt indblik i årsagerne til afgørelsen og udøve deres ret til effektiv domstolsprøvelse. Sikkerhedsgarantierne bør udformes således, at der skabes balance mellem virksomhedernes grundlæggende rettigheder og kravet om at sikre en effektiv anvendelse af traktatens artikel 101 og 102.
- (13) En afgørende forudsætning for en effektiv og ensartet anvendelse af EU's konkurrenceregler er, at de nationale konkurrencemyndigheder er i stand til at anvende traktatens artikel 101 og 102 på en uvildig måde og under hensyntagen til den almene interesse i en effektiv håndhævelse.
- (14) De nationale konkurrencemyndigheders uafhængighed bør styrkes for at sikre en effektiv og ensartet anvendelse af traktatens artikel 101 og 102. I den forbindelse bør national ret indeholde specifikke bestemmelser, der sikrer, at de nationale konkurrencemyndigheder ved anvendelse af traktatens artikel 101 og 102 er beskyttet mod udefrakommende indblanding og politisk pres, som kan lægge hindringer i vejen for en uafhængig vurdering af de sager, de får til behandling. Der bør derfor på forhånd fastlægges regler for, af hvilke grunde medlemmer af de nationale konkurrencemyndigheders beslutningsorganer kan afskediges, for at fjerne enhver tvivl om disse organers neutralitet og uimodtagelighed over for udefrakommende indblanding.

- (15) For at sikre de nationale konkurrencemyndigheders uafhængighed bør de ansatte og medlemmerne af beslutningsorganet udvise integritet og afstå fra enhver handling, der er uforenelig med varetagelsen af deres opgaver. For at forebygge en eventuel underminering af de ansattes eller medlemmerne af beslutningsorganets uafhængighed bør det fastsættes, at de under deres ansættelses- eller embedsperiode og i en rimelig periode derefter skal afstå fra at udøve enhver form for uforenelig lønnet eller ulønnet virksomhed. Det indebærer også, at de i løbet af deres ansættelse eller embede ikke bør have interesser i virksomheder eller organisationer, som er i kontakt med en national konkurrencemyndighed, for så vidt som dette potentielt vil kunne påvirke deres uafhængighed. Ansatte og medlemmer af beslutningsorganet bør oplyse om eventuelle interesser eller aktiver, der kan give anledning til interessekonflikter i forbindelse med varetagelsen af deres opgaver. De bør have pligt til at meddele det til beslutningsorganet, de øvrige medlemmer eller den udpegede myndighed ved nationale konkurrencemyndigheder, hvor beslutningerne alene træffes af én person, hvis de i forbindelse med deres opgaver kommer ud for at skulle træffe afgørelse i en sag, som de måtte have interesser i, og som risikerer at påvirke deres uvildighed.
- (16) De nationale konkurrencemyndigheders uafhængighed udelukker hverken domstolsprøvelse eller parlamentarisk kontrol efter medlemsstaternes love. Sådanne kontrolkrav bidrager til at sikre troværdigheden og legitimiteten af de nationale konkurrencemyndigheders handlinger. Et rimeligt kontrolkrav er f.eks., at de nationale konkurrencemyndigheder udarbejder periodiske rapporter om deres aktiviteter til et regeringsorgan eller parlamentarisk organ. De nationale konkurrencemyndigheders finansielle udgifter kan også være genstand for kontrol eller overvågning, forudsat at dette ikke påvirker deres uafhængighed.
- (17) De nationale konkurrencemyndigheder bør kunne foretage prioritering af sager om håndhævelse af traktatens artikel 101 og 102 med henblik på at udnytte deres ressourcer effektivt og sætte dem i stand til at fokusere på at forebygge og gribe ind over for konkurrencebegrænsende adfærd i det indre marked. De bør derfor kunne afvise klager under henvisning til, at de ikke er af høj prioritet. Dette bør ikke berøre de nationale konkurrencemyndigheders beføjelse til at afvise klager af andre årsager, f.eks. manglende kompetence, eller til at konkludere, at de ikke har grund til at gribe ind i sagen. De nationale konkurrencemyndigheders beføjelse til at foretage prioritering af deres håndhævelsessager berører ikke en medlemsstats regerings ret til at udstede generelle politiske retningslinjer eller prioriterede retningslinjer til de nationale konkurrencemyndigheder, som ikke vedrører specifikke sager om håndhævelse af traktatens artikel 101 og 102.
- (18) De nationale konkurrencemyndigheder bør råde over tilstrækkelige ressourcer for så vidt angår personale, ekspertise, finansielle midler og teknisk udstyr til at sikre, at de effektivt kan varetage deres opgaver i forbindelse med anvendelsen af traktatens artikel 101 og 102. Hvis de får udvidede opgaver eller beføjelser under national ret, bør de fortsat sikres tilstrækkelige ressourcer til at udøve disse.
- (19) De nationale konkurrencemyndigheder har brug for et minimum af fælles undersøgelses- og beslutningsbeføjelser for effektivt at kunne håndhæve traktatens artikel 101 og 102.
- (20) De nationale administrative konkurrencemyndigheder bør tillægges effektive undersøgelsesbeføjelser til på ethvert tidspunkt under behandlingen af en sag at afdække en eventuel aftale, vedtagelse eller samordnet praksis, som er forbudt efter

traktatens artikel 101, eller et eventuelt misbrug af dominerende stilling, som er forbudt efter traktatens artikel 102.

- (21) De nationale administrative konkurrencemyndigheder bør have tilstrækkelige undersøgelsesbeføjelser til at imødegå udfordringerne med håndhævelse på det digitale område, og disse beføjelser bør sætte de nationale konkurrencemyndigheder i stand til at indhente alle oplysninger i digital form, herunder ved hjælp af kriminaltekniske metoder, vedrørende den virksomhed eller virksomhedssammenslutning, som er genstand for undersøgelsen, uanset hvilket medie oplysningerne er lagret på, f.eks. bærbare computere, mobiltelefoner eller andre mobile enheder.
- (22) De nationale administrative konkurrencemyndigheder bør kunne foretage kontrolundersøgelser i forretningslokaler hos både virksomheder og virksomhedssammenslutninger, som er genstand for en sag om anvendelse af traktatens artikel 101 og 102, samt hos andre markedsaktører, som kunne være i besiddelse af oplysninger, der er relevante for sagen. De nationale administrative konkurrencemyndigheder bør kunne foretage sådanne kontrolundersøgelser, når der som minimum er rimelig begrundet mistanke om en overtrædelse af traktatens artikel 101 eller 102.
- (23) For at have tilstrækkelig virkning bør de nationale administrative konkurrencemyndigheders beføjelse til at foretage kontrolundersøgelser omfatte adgang til oplysninger, som den virksomhed eller virksomhedssammenslutning eller person, der er genstand for undersøgelsen, har adgang til, og som vedrører den undersøgte virksomhed.
- (24) Med henblik på at begrænse unødvendige forlængelser af kontrolundersøgelser bør de nationale administrative konkurrencemyndigheder have beføjelse til at fortsætte søgningen i kopier eller udtræk af bøger eller forretningspapirer, som vedrører de undersøgte virksomheders eller virksomhedssammenslutningers aktiviteter, i myndighedens lokaler eller andre udpegede lokaler.
- (25) Erfaringerne viser, at forretningspapirer kan være opbevaret i ledelsens eller andre virksomhedsmedarbejderes hjem, navnlig hvis der anvendes mere fleksible arbejdsformer. For at sikre effektive kontrolundersøgelser bør de nationale administrative konkurrencemyndigheder kunne kræve adgang til alle lokaler, herunder private hjem, hvis der er begrundet mistanke om, at der opbevares forretningspapirer, som kan være relevante som bevis for en grov overtrædelse af traktatens artikel 101 eller 102. Udøvelsen af disse beføjelser bør være underlagt forudgående godkendelse af en retsinstans. Dette er ikke til hinder for, at medlemsstaterne i særligt hastende tilfælde kan overdrage en national retsinstans' opgaver til en national administrativ konkurrencemyndighed, der fungerer som retsinstans.
- (26) De nationale konkurrencemyndigheder bør have effektive beføjelser til at kræve udlevering af alle oplysninger, der måtte være nødvendige for at afsløre en eventuel aftale, vedtagelse eller samordnet praksis, som er forbudt efter traktatens artikel 101, eller et eventuelt misbrug, som er forbudt efter traktatens artikel 102. Dette bør omfatte retten til at kræve udlevering af oplysninger, uanset hvordan disse er lagret, forudsat at de er tilgængelige for den, der er genstand for anmodningen. Erfaringerne viser, at oplysninger, der gives frivilligt af tredjeparter, bl.a. konkurrenter, kunder og forbrugere på markedet, også kan udgøre en værdifuld kilde til oplysninger med henblik på en veldokumenteret og solid håndhævelse, og de nationale konkurrencemyndigheder bør tilskynde hertil.

- (27) De nationale konkurrencemyndigheder bør råde over effektive midler til at genoprette konkurrenceforholdene på markedet ved at pålægge rimelige sanktioner af strukturel eller adfærdsmæssig karakter.
- (28) Hvis virksomheder eller virksomhedssammenslutninger under behandlingen af en sag, der kunne føre til et forbud mod en aftale eller praksis, afgiver tilsagn, der imødekommer de nationale konkurrencemyndigheders betænkeligheder, bør disse myndigheder kunne vedtage afgørelser, hvorved disse tilsagn gøres bindende og kan håndhæves over for de berørte virksomheder. I sådanne tilsagnsafgørelser bør det fastslås, at der ikke længere er grund til de nationale konkurrencemyndigheders indgriben, uden at det fastslås, at der har været en overtrædelse af traktatens artikel 101 eller 102. Tilsagnsafgørelser berører ikke medlemsstaternes konkurrencemyndigheders og domstoles kompetence til at fastslå en overtrædelse og træffe afgørelse i sagen.
- (29) For at sikre en effektiv og ensartet anvendelse af traktatens artikel 101 og 102 bør de nationale konkurrencemyndigheder have beføjelse til at pålægge virksomheder og virksomhedssammenslutninger effektive og forholdsmæssige sanktioner med afskrækkende virkning for overtrædelser af traktatens artikel 101 og 102, enten på egen hånd gennem administrative procedurer eller ved at anmode en domstol om bødepålæg i forbindelse med en ikkestrafferetlige sager. Dette berører ikke medlemsstaternes nationale regler for domstolenes pålæggelse af strafferetlige sanktioner for overtrædelse af traktatens artikel 101 og 102.
- (30) For at sikre, at virksomheder og virksomhedssammenslutninger retter sig efter de nationale konkurrencemyndigheders undersøgelses- og beslutningsbeføjelser, skal de nationale administrative konkurrencemyndigheder kunne pålægge effektive bøder for manglende overholdelse og tvangsbøder for at tilskynde til overholdelse, enten på egen hånd gennem administrative procedurer eller ved at anmode en domstol om bødepålæg i forbindelse med ikkestrafferetlige sager. Dette berører ikke medlemsstaternes nationale regler for straffedomstolenes pålæggelse af sådanne bøder. Dette direktiv berører desuden hverken nationale krav til beviskraft eller de nationale konkurrencemyndigheders pligt til at fastslå de faktiske forhold i den pågældende sag, forudsat at disse krav og forpligtelser er forenelige med EU-rettens almindelige principper. Størrelsen af disse bøder og tvangsbøder bør fastsættes i forhold til de berørte virksomheders eller virksomhedssammenslutningers samlede omsætning.
- (31) For at sikre en effektiv og ensartet anvendelse af traktatens artikel 101 og 102 bør begrebet virksomhed som omhandlet i traktatens artikel 101 og 102 forstås i overensstemmelse med Den Europæiske Unions Domstols retspraksis som en økonomisk enhed, også selv om den består af flere juridiske eller fysiske personer. De nationale konkurrencemyndigheder bør følgelig kunne anvende virksomhedsbegrebet til at drage et moderselskab til ansvar og pålægge det bøder for et af dets datterselskabers adfærd, når moderselskabet og datterselskaber udgør én økonomisk enhed. For at forhindre at virksomheder ved hjælp af retlige eller organisatoriske ændringer slipper for bøder for overtrædelse af traktatens artikel 101 og 102, bør de nationale konkurrencemyndigheder kunne holde en virksomheds retlige eller økonomiske efterfølgere ansvarlige og pålægge dem bøder for en overtrædelse af traktatens artikel 101 eller 102 i overensstemmelse med Den Europæiske Unions Domstols retspraksis.
- (32) For at sikre at bøder, der pålægges for overtrædelse af traktatens artikel 101 og 102, afspejler overtrædelsens økonomiske betydning, bør de nationale

konkurrencemyndigheder tage hensyn til overtrædelsens grovhed. De nationale konkurrencemyndigheder bør desuden kunne fastlægge et beløb, der står i rimeligt forhold til overtrædelsens varighed. Disse forhold bør undersøges i overensstemmelse med Den Europæiske Unions Domstols retspraksis. Navnlig har Domstolen hvad angår vurderingen af en overtrædelsens grovhed fastslået, at der skal tages hensyn til sagens faktiske omstændigheder, den sammenhæng, overtrædelsen indgår i, og bødernes afskrækkende virkning. De forhold, som kan indgå i denne vurdering, omfatter omsætningen af de varer og tjenesteydelser, som overtrædelsen vedrører, samt virksomhedens størrelse og økonomiske styrke, da disse forhold afspejler den indflydelse, som virksomheden har kunnet udøve på markedet. Derudover er gentagne overtrædelser begået af den samme virksomhed et tegn på dens tilbøjelighed til at begå sådanne overtrædelser og er således en kraftig indikation på grovheden af den pågældendes adfærd og nødvendigheden af at skærpe sanktionen for at opnå den ønskede afskrækkende virkning. Ved fastsættelse af bødens størrelse bør de nationale konkurrencemyndigheder tage hensyn til værdien af virksomhedens afsætning af varer og tjenesteydelser, som er direkte eller indirekte forbundet med overtrædelsen. De nationale konkurrencemyndigheder bør ligeledes have ret til at forhøje størrelsen af den bøde, der skal pålægges en virksomhed eller virksomhedssammenslutning, hvis den fortsætter den samme eller begår en tilsvarende overtrædelse, efter at Kommissionen eller en national konkurrencemyndighed har fastslået, at den pågældende virksomhed eller virksomhedssammenslutning har overtrådt traktatens artikel 101 eller 102.

- (33) Erfaringerne har vist, at virksomhedssammenslutninger ofte deltager i overtrædelser af konkurrencereglerne, og de nationale konkurrencemyndigheder bør kunne pålægge disse virkningsfulde bøder. Ved vurderingen af overtrædelsens grovhed i forbindelse med fastlæggelse af bødens størrelse i sager mod virksomhedssammenslutninger, hvor overtrædelsen er forbundet med medlemmernes aktiviteter, bør der tages hensyn til den samlede værdi af medlemmernes afsætning af varer og tjenesteydelser, som er direkte eller indirekte forbundet med overtrædelsen. For at sikre en effektiv inddrivelse af bøder, der er pålagt virksomhedssammenslutninger for de overtrædelser, de har begået, er det nødvendigt at fastsætte, på hvilke vilkår de nationale konkurrencemyndigheder kan kræve, at medlemmerne af sammenslutningen betaler bøden, hvis sammenslutningen ikke er solvent. De nationale konkurrencemyndigheder bør i den forbindelse tage hensyn til den relative størrelse af de virksomheder, der er medlemmer af sammenslutningen, og især til små og mellemstore virksomheders situation. Betaling af bøder foretaget af et eller flere medlemmer af en sammenslutning har ingen indvirkning på nationale bestemmelser, hvorefter det erlagte beløb kan inddrives hos andre medlemmer af sammenslutningen.
- (34) Der er stor forskel i Europa på bødernes afskrækkende virkning, og i nogle medlemsstater kan det maksimale beløb være meget lavt. For at sikre, at de nationale konkurrencemyndigheder kan pålægge bøder med afskrækkende virkning, bør det maksimale beløb fastlægges til mindst 10 % af den berørte virksomheds samlede omsætning på verdensplan. Dette forhindrer ikke medlemsstaterne i at fastholde eller indføre et højere maksimumsbeløb for bøden.
- (35) Straflempelsesordninger er et vigtigt redskab til at afsløre hemmelige karteller og bidrager således til en effektiv retsforfølgelse af og pålæggelse af bøder for de groveste overtrædelser af konkurrencereglerne. I dag er der imidlertid stor forskel på straflempelsesordningerne i de forskellige medlemsstater. Disse forskelle kan skabe usikkerhed for de virksomheder, som begår overtrædelser, med hensyn til

betingelserne for at ansøge om straflempe og mulighederne for at opnå bødefritagelse under de forskellige ordninger. En sådan usikkerhed risikerer at begrænse incitamentet til at søge om straflempe. Dette kan på sin side føre til en mindre effektiv håndhævelse af konkurrencereglerne i Unionen, da der vil blive afsløret færre karteller.

- (36) Forskelle mellem medlemsstaternes straflempeordninger kan også skabe ulige vilkår for virksomhederne i det indre marked. Retssikkerheden bør derfor styrkes ved at reducere disse forskelle.
- (37) De nationale konkurrencemyndigheder bør indrømme virksomheder bødefritagelse eller bødenedsættelse, hvis de opfylder bestemte betingelser herfor. En virksomhed bør anses for at have udleveret bevismateriale vedrørende et hemmeligt kartel, som giver mulighed for at konstatere en overtrædelse af traktatens artikel 101, til en national konkurrencemyndighed, hvis denne myndighed ikke allerede havde tilstrækkelige beviser til at fastslå en overtrædelse af traktatens artikel 101 i forbindelse med det samme kartel på tidspunktet for virksomhedens indgivelse af sådant bevismateriale.
- (38) Ansøgere bør have mulighed for at ansøge om straflempe skriftligt eller, hvor det er relevant, på anden vis, der ikke fører til, at dokumenter, oplysninger eller andet materiale ender i ansøgerens besiddelse, varetægt eller kontrol. De nationale konkurrencemyndigheder bør derfor have mekanismer til at modtage samarbejdserklæringer, der er afgivet enten mundtligt eller på anden vis, herunder digitalt.
- (39) Personer eller virksomheder, der har ansøgt Kommissionen om straflempe i forbindelse med et formodet hemmeligt kartel, bør kunne indgive forkortede ansøgninger vedrørende samme kartel til de nationale konkurrencemyndigheder, de finder relevante. De nationale konkurrencemyndigheder bør godtage forkortede ansøgninger, som indeholder et minimum af oplysninger vedrørende det formodede kartel, og ikke kræve yderligere oplysninger udover dette minimum, før de beslutter at gribe ind i sagen. Det er dog ansøgernes egen pligt at underrette de nationale konkurrencemyndigheder, som de har indgivet en forkortet ansøgning til, hvis forholdene i den ansøgning om straflempe, som er indgivet til Kommissionen, ændrer sig. De nationale konkurrencemyndigheder bør bekræfte ansøgningen med angivelse af dato og tidspunkt for modtagelsen og underrette ansøgeren, hvis de allerede har modtaget en tidligere forkortet ansøgning om straflempe i forbindelse med samme kartel. Hvis Kommissionen beslutter ikke at behandle dele af eller hele sagen, bør ansøgere have mulighed for at indgive en komplet ansøgning om straflempe til de nationale konkurrencemyndigheder, som de har indgivet en forkortet ansøgning til.
- (40) Usikkerheden om, hvorvidt virksomhedens ansatte er beskyttet mod individuelle sanktioner, kan afskrække potentielle ansøgere fra at ansøge om straflempe. Aktuelle og forhenværende ansatte og ledelse i virksomheder, der ansøger konkurrencemyndighederne om bødefritagelse, bør derfor være beskyttet mod de offentlige myndigheders pålæg af sanktioner for deres deltagelse i det hemmelige kartel, som ansøgningen vedrører. Denne beskyttelse bør være betinget af, at de ansatte og ledelsen samarbejder aktivt med de berørte nationale konkurrencemyndigheder, og at ansøgningen om bødefritagelse er indgivet før straffesagens indledning.

- (41) Et system med parallelle kompetencer til at anvende traktatens artikel 101 og 102 kræver et nært samarbejde mellem de nationale konkurrencemyndigheder. Når en national konkurrencemyndighed foretager en kontrolundersøgelse på vegne af en anden national konkurrencemyndighed efter artikel 22, stk. 1, i Rådets forordning (EF) nr. 1/2003, bør tjenestemænd fra den bistandssøgende myndighed kunne deltage og bistå med henblik på at øge effektiviteten af sådanne kontrolundersøgelser takket være de ekstra ressourcer, den større viden og tekniske ekspertise.
- (42) Der bør ligeledes indføres mekanismer, der sætter de nationale konkurrencemyndigheder i stand til at anmode om gensidig bistand til meddelelse af foreløbige klagepunkter eller afgørelser samt til håndhævelse af afgørelser om bødepålæg eller tvangsbøder, når den berørte virksomhed ikke har en juridisk tilstedeværelse på deres territorie. Dette vil sikre en effektiv håndhævelse af traktatens artikel 101 og 102 og bidrage til et velfungerende indre marked.
- (43) For at sikre, at de nationale konkurrenceregler håndhæver traktatens artikel 101 og 102 effektivt, bør der indføres hensigtsmæssige regler om suspension af forældelsesfrister. Navnlig i et system med parallelle kompetencer bør nationale forældelsesfrister suspenderes i hele det tidsrum, hvor sagen behandles af de nationale konkurrencemyndigheder i en anden medlemsstat eller af Kommissionen. Dette forhindrer ikke medlemsstaterne i at bevare eller indføre absolutte forældelsesfrister, forudsat at sådanne absolutte frister ikke gør det næsten umuligt eller umådelig vanskeligt effektivt at håndhæve traktatens artikel 101 og 102.
- (44) I medlemsstater, hvor en national administrativ konkurrencemyndighed har kompetence til at undersøge overtrædelser af traktatens artikel 101 og 102, og en national retslig konkurrencemyndighed har kompetence til at vedtage en afgørelse om overtrædelse og/eller bødepålæg, bør de nationale administrative konkurrencemyndigheder kunne indbringe en sag direkte for den nationale retlige konkurrencemyndighed for at sikre en effektiv behandling af sager i Det Europæiske Konkurrencenetværk. I det omfang de nationale domstole fungerer som appeldomstole i sager vedrørende håndhævelsesafgørelser vedtaget af nationale konkurrencemyndigheder under anvendelse af traktatens artikel 101 eller 102, bør de nationale administrative konkurrencemyndigheder desuden selv kunne deltage som anklager, sagsøgt eller indstævnet og have de samme rettigheder som de øvrige parter i sagen.
- (45) Risikoen for, at selvinkriminerende oplysninger udbredes uden for rammerne af den undersøgelse, som de er blevet indgivet til, kan afskrække potentielle ansøgere om straflempelse fra at samarbejde med konkurrencemyndighederne. Derfor bør oplysninger i samarbejdserklæringer, som er indhentet gennem aktindsigt, uanset formatet for samarbejdserklæringen, kun benyttes, når det er nødvendigt for udøvelsen af retten til forsvar i retssager for medlemsstaternes domstole i særlige og meget begrænsede tilfælde, der direkte vedrører den sag, i forbindelse med hvilken der blev givet aktindsigt. Dette bør ikke forhindre konkurrencemyndighederne i at offentliggøre deres afgørelser i overensstemmelse med gældende EU-ret eller national ret.
- (46) Bevismateriale er en vigtig del af håndhævelsen af traktatens artikel 101 og 102. De nationale konkurrencemyndigheder bør kunne anvende alt relevant bevismateriale, uanset om det er afgivet skriftligt, mundtligt eller er lagret på anden vis, herunder skjulte optagelser foretaget af juridiske eller fysiske personer, forudsat at det ikke er den eneste beviskilde. Dette berører ikke retten til at blive hørt.

- (47) For at understøtte det tætte samarbejde i Det Europæiske Konkurrencenetværk bør Kommissionen vedligeholde, udvikle, hoste, drive og yde support til et centralt informationssystem (Det Europæiske Konkurrencenetværkssystem) i overensstemmelse med de relevante standarder for fortrolighed og databeskyttelse og -sikkerhed. Interoperabilitet er en forudsætning for, at Det Europæiske Konkurrencenetværk kan fungere optimalt og effektivt. Omkostningerne til vedligeholdelse, udvikling, hosting, support og drift af det centrale informationssystem og de øvrige administrative omkostninger i forbindelse med Det Europæiske Konkurrencenetværks virke, navnlig omkostninger til afholdelse af møder, bør afholdes over Den Europæiske Unions almindelige budget. Frem til 2020 ventes omkostningerne i forbindelse med Det Europæiske Konkurrencenetværkssystem at blive dækket over programmet om interoperabilitetsløsninger og fælles rammer for europæiske offentlige myndigheder, virksomheder og borgere (ISA²-programmet) på grundlag af programmets disponible midler og dets støtteberettigelses- og prioriteringskriterier.
- (48) Målene med dette direktiv, som er at sikre, at de nationale konkurrencemyndigheder garanteres den nødvendige uafhængighed og tilstrækkelige ressourcer samt de nødvendige håndhævelses- og bødeudstedelsesbeføjelser til effektivt at anvende traktatens artikel 101 og 102 alene samt national konkurrenceret parallelt med traktatens artikel 101 og 102, og sikre at det indre marked og Det Europæiske Konkurrencenetværk fungerer effektivt, kan ikke i tilstrækkelig grad opfyldes af medlemsstaterne på egen hånd og kan derfor på grund af behovet for en effektiv og ensartet anvendelse af traktatens artikel 101 og 102 bedre nås på EU-plan, navnlig i betragtning af det territoriale anvendelsesområde; Unionen kan derfor træffe foranstaltninger i overensstemmelse med nærhedsprincippet, jf. traktatens artikel 5. I overensstemmelse med proportionalitetsprincippet, jf. nævnte artikel, går dette direktiv ikke videre, end hvad der er nødvendigt for at nå dette mål.
- (49) I henhold til den fælles politiske erklæring af 28. september 2011 fra medlemsstaterne og Kommissionen om forklarende dokumenter³ har medlemsstaterne forpligtet sig til i tilfælde, hvor det er berettiget, at lade meddelelsen af gennemførelsesforanstaltninger ledsage af et eller flere dokumenter, der forklarer forholdet mellem et direktivs bestanddele og de tilsvarende dele i de nationale gennemførelsesinstrumenter. I forbindelse med dette direktiv finder lovgiver, at fremsendelse af sådanne dokumenter er berettiget —

³

EUT C 369 af 17.12.2011, s. 14.

KAPITEL I

GENSTAND, ANVENDELSESOMRÅDE OG DEFINITIONER

Artikel 1

Genstand og anvendelsesområde

1. I dette direktiv fastsættes visse regler til at sikre, at de nationale konkurrencemyndigheder garanteres den nødvendige uafhængighed og tilstrækkelige ressourcer samt de nødvendige håndhævelses- og bødeudstedelsesbeføjelser til effektivt at anvende traktatens artikel 101 og 102 med henblik på at forhindre konkurrenceforvridninger i det indre marked og sikre, at forbrugere og virksomheder ikke stilles ringere som følge af nationale love og foranstaltninger, der forhindrer de nationale konkurrencemyndigheder i at håndhæve reglerne effektivt. Dette direktiv gælder ved anvendelse af traktatens artikel 101 og 102 alene samt ved anvendelse af bestemmelser i national konkurrenceret parallelt med traktatens artikel 101 og 102 i den samme sag, undtagen dog artikel 29, stk. 2, som også gælder ved anvendelse af udelukkende nationale konkurrenceregler.
2. I dette direktiv fastsættes visse regler om gensidig bistand for at sikre et velfungerende indre marked og systemet for nært samarbejde inden for rammerne af Det Europæiske Konkurrencenetværk.

Artikel 2

Definitioner

I dette direktiv forstås ved:

- (1) "national konkurrencemyndighed": en myndighed, som af en medlemsstat er udpeget i henhold til artikel 35 i forordning (EF) nr. 1/2003 til at have kompetence til at anvende traktatens artikel 101 og 102. Medlemsstaterne kan udpege en eller flere administrative myndigheder ("nationale administrative konkurrencemyndigheder") eller retslige myndigheder ("nationale retslige konkurrencemyndigheder") med henblik på at varetage disse opgaver
- (2) "konkurrencemyndighed": en national konkurrencemyndighed eller Kommissionen eller begge, afhængigt af situationen
- (3) "Det Europæiske Konkurrencenetværk": det netværk af offentlige myndigheder, der er dannet af de nationale konkurrencemyndigheder og Kommissionen med henblik på at udgøre et forum for drøftelser og samarbejde i forbindelse med anvendelse og håndhævelse af traktatens artikel 101 og 102
- (4) "nationale konkurrenceregler": bestemmelser i national ret, som hovedsageligt forfølger det samme mål som traktatens artikel 101 og 102, og som anvendes i den samme sag og parallelt med Unionens konkurrenceregler, jf. artikel 3, stk. 1, i forordning (EF) nr. 1/2003, undtagen i forbindelse med brug af oplysninger fra samarbejds erklæringer eller forligsindlæg som omhandlet i artikel 29, stk. 2, og

undtagen bestemmelser i national ret, som pålægger fysiske personer strafferetlige sanktioner

- (5) "national domstol": en national ret som omhandlet i traktatens artikel 267
- (6) "appeldomstol": en national domstol, der ved almindelige retsmidler har beføjelse til at foretage prøvelse af afgørelser fra en national konkurrencemyndighed eller prøvelse af retsafgørelser om sådanne afgørelser, uanset om denne domstol selv har beføjelse til at fastslå, at der foreligger en overtrædelse af konkurrenceretten
- (7) "sag": en sag, der behandles ved en national konkurrencemyndighed under anvendelse af traktatens artikel 101 eller 102, indtil den pågældende myndighed har afsluttet sagen ved at træffe en afgørelse som omhandlet i artikel 9 eller 11 eller har fastslået, at den ikke har grund til at forfølge sagen yderligere; eller en sag, der behandles ved Kommissionen under anvendelse af traktatens artikel 101 eller 102, indtil Kommissionen har afsluttet sagen ved at træffe en afgørelse efter artikel 7, 9 eller 10 i forordning (EF) nr. 1/2003 eller har fastslået, at den ikke har grund til at forfølge sagen yderligere
- (8) "virksomhed" som omhandlet i traktatens artikel 101 og 102: enhver enhed, som udøver økonomisk virksomhed, uanset denne enheds retlige status og dens finansieringsmåde i overensstemmelse med Den Europæiske Unions Domstols retspraksis
- (9) "hemmeligt kartel": en aftale og/eller samordnet praksis mellem to eller flere konkurrenter om at samordne deres konkurrencemæssige adfærd på markedet og/eller påvirke de relevante konkurrenceparametre gennem forskellige former for praksis, f.eks. fastsættelse af købs- eller salgspriser eller af andre forretningsbetingelser, tildeling af produktions- eller salgskvoter, markedsdeling, herunder samordning af tilbudsgivning, import- eller eksportbegrænsninger og/eller konkurrencebegrænsende foranstaltninger over for andre konkurrenter, og som ingen andre end de deltagende parter har hverken fuldt eller delvist kendskab til
- (10) "bødefritagelse": virksomheden pålægges ingen bøde for deltagelse i et hemmeligt kartel som belønning for dens samarbejde med en konkurrencemyndighed inden for rammerne af en straflempelsesordning
- (11) "bødenedsættelse": virksomheden indrømmes en nedsættelse af den bøde, den ellers ville være blevet pålagt for deltagelse i et hemmeligt kartel, som belønning for dens samarbejde med en konkurrencemyndighed inden for rammerne af en straflempelsesordning
- (12) "straflempe": omfatter både bødefritagelse eller bødenedsættelse
- (13) "straflempelsesordning": en ordning i forbindelse med anvendelse af traktatens artikel 101 eller af nationale konkurrenceregler, på grundlag af hvilken en deltager i et hemmeligt kartel, uafhængigt af de øvrige virksomheder, der deltager i kartellet, samarbejder med konkurrencemyndigheden i en undersøgelse ved frivilligt at give oplysninger om sin viden om og rolle i kartellet til gengæld for ved sagens afgørelse eller indstilling at opnå fritagelse for eller nedsættelse af bøder for sin deltagelse i kartellet
- (14) "samarbejdserklæring": en mundtlig eller skriftlig redegørelse eller et referat heraf, der frivilligt gives af eller på vegne af en virksomhed eller en fysisk person til en konkurrencemyndighed med en beskrivelse af virksomhedens eller den fysiske persons viden om et hemmeligt kartel og en beskrivelse af den rolle, som denne

spiller heri, og som er udarbejdet med særligt henblik på forelæggelse for myndigheden for at opnå bødefritagelse eller bødenedsættelse efter en straflempelsesordning; dette omfatter ikke allerede eksisterende oplysninger

- (15) "allerede eksisterende oplysninger": bevismateriale, der eksisterer uafhængig af sagens behandling ved en konkurrencemyndighed, og uanset om disse oplysninger foreligger i en konkurrencemyndigheds sagsakter eller ej
- (16) "forligsindlæg": en fremstilling, der frivilligt forelægges en konkurrencemyndighed af eller på vegne af en virksomhed, med en beskrivelse af virksomhedens bekræftelse af eller afståelse fra at bestride sin deltagelse i en overtrædelse af traktatens artikel 101 eller nationale konkurrenceregler og sit ansvar for denne overtrædelse, og som specifikt er affattet således, at konkurrencemyndigheden kan anvende en forenklet eller fremskyndet procedure
- (17) "ansøger": en virksomhed, som ansøger om bødefritagelse eller bødenedsættelse efter en straflempelsesordning
- (18) "bistandssøgende myndighed": en national konkurrencemyndighed, der anmoder om gensidig bistand som omhandlet i artikel 23, 24 eller 25
- (19) "bistandssøgte myndighed": en national konkurrencemyndighed, der modtager en anmodning om gensidig bistand, og i tilfælde af de i artikel 24 og 25 omhandlede anmodninger eventuelt det kompetente offentlige organ, myndighed eller departement, som har det primære ansvar for at fuldbyrde sådanne afgørelser efter nationale love, forskrifter eller administrativ praksis.

Alle henvisninger til anvendelse, samt overtrædelser, af traktatens artikel 101 og 102 skal også forstås som den parallelle anvendelse af national konkurrenceret i den samme sag.

KAPITEL II

GRUNDLÆGGENDE RETTIGHEDER

Artikel 3

Sikkerhedsgarantier

De nationale konkurrencemyndigheders udøvelse af de beføjelser, der er omhandlet i dette direktiv, skal være underlagt passende sikkerhedsgarantier, herunder respekt for virksomhedernes ret til forsvar og adgang til effektive retsmidler, i overensstemmelse med EU-rettens almindelige principper og Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder.

KAPITEL III

UAFHÆNGIGHED OG RESSOURCER

Artikel 4

Uafhængighed

1. Medlemsstaterne skal med henblik på at sikre de nationale administrative konkurrencemyndigheders uafhængighed ved anvendelse af traktatens artikel 101 og 102 sikre, at disse myndigheder varetager deres opgaver og udøver deres beføjelser på en uvildig måde og med henblik på at sikre en effektiv og ensartet håndhævelse af nævnte bestemmelser, under iagttagelse af rimelige krav til ansvarlighed og uden at dette berører det nære samarbejde mellem konkurrencemyndighederne i Det Europæiske Konkurrencenetværk.
2. Medlemsstaterne sørger navnlig for, at:
 - a) de ansatte i de nationale administrative konkurrencemyndigheder og medlemmerne af beslutningsorganerne kan varetage deres opgaver og udøve deres beføjelser ved anvendelse af traktatens artikel 101 og 102 uafhængigt af politisk eller anden udefrakommende indblanding
 - b) de ansatte i de nationale administrative konkurrencemyndigheder og medlemmerne af beslutningsorganerne hverken søger eller modtager instrukser fra en regering eller en anden offentlig eller privat enhed ved varetagelsen af deres opgaver eller udøvelsen af deres beføjelser i forbindelse med anvendelse af traktatens artikel 101 og 102
 - c) de ansatte i de nationale administrative konkurrencemyndigheder og medlemmerne af beslutningsorganerne afstår fra enhver handling, der er uforenelig med varetagelsen af deres opgaver eller udøvelsen af deres beføjelser med henblik på anvendelse af traktatens artikel 101 og 102
 - d) medlemmerne af de nationale administrative konkurrencemyndigheders beslutningsorganer alene kan afskediges, hvis de ikke længere opfylder de nødvendige betingelser for at varetage deres opgaver, eller hvis de har gjort sig skyldige i alvorlige forseelser i henhold til national lovgivning. Afskedigelsesgrundene bør være fastlagt på forhånd i national ret. Medlemmerne må ikke blive afskediget af årsager relateret til en korrekt varetagelse af deres opgaver eller udøvelse af deres beføjelser med henblik på anvendelse af traktatens artikel 101 og 102 som defineret i artikel 5, stk. 2
 - e) de nationale administrative konkurrencemyndigheder har beføjelse til selv at prioritere deres opgaver med henblik på anvendelse af traktatens artikel 101 og 102 som defineret i artikel 5, stk. 2. I det omfang de nationale administrative konkurrencemyndigheder har pligt til at behandle formelle klager, skal denne pligt omfatte disse myndigheders ret til at afvise sådanne klager under henvisning til, at de ikke finder dem af høj prioritet. Dette berører ikke de nationale konkurrencemyndigheders beføjelse til at afvise klager af andre årsager, der er fastsat i national ret.

Artikel 5

Ressourcer

1. Medlemsstaterne sørger for, at de nationale konkurrencemyndigheder råder over de menneskelige, finansielle og tekniske ressourcer, der er nødvendige for effektivt at kunne varetage deres opgaver og udøve deres beføjelser i forbindelse med anvendelse af traktatens artikel 101 og 102 som defineret i stk. 2.
2. De nationale konkurrencemyndigheders anvendelse af traktatens artikel 101 og 102 omfatter: gennemførelse af undersøgelser med henblik på at anvende traktatens artikel 101 og 102, vedtagelse af afgørelser under anvendelse af disse bestemmelser på grundlag af artikel 5 i forordning (EF) nr. 1/2003 samt et tæt samarbejde i Det Europæiske Konkurrencenetværk for at sikre en effektiv og ensartet anvendelse af traktatens artikel 101 og 102.

KAPITEL IV

BEFØJELSER

Artikel 6

Beføjelse til at foretage kontrolundersøgelser i forretningslokaler

1. Medlemsstaterne sikrer, at de nationale administrative konkurrencemyndigheder kan foretage alle nødvendige uanmeldte kontrolundersøgelser hos virksomheder eller virksomhedssammenslutninger med henblik på anvendelse af traktatens artikel 101 og 102. Medlemsstaterne sikrer, at de tjenestemænd og andre ledsagende personer, som de nationale konkurrencemyndigheder har bemyndiget til at foretage kontrolundersøgelser, som minimum har beføjelse til:
 - a) at få adgang til alle virksomhedernes og virksomhedssammenslutningernes lokaler, grunde og transportmidler
 - b) at kontrollere bøger og andre forretningspapirer, uanset hvilket medie de er lagret på, herunder beføjelse til at få adgang til oplysninger, som den kontrollerede enhed har adgang til
 - c) at tage eller indhente kopi eller udskrift under enhver form af sådanne bøger eller forretningspapirer og, hvor de finder det nødvendigt, at fortsætte søgninger i sådanne kopier eller udtræk i deres egne lokaler eller andre udpegede lokaler
 - d) at forsegle alle forretningslokaler samt bøger eller andre forretningspapirer i det for kontrolundersøgelsen nødvendige tidsrum og omfang
 - e) at afkræve alle virksomhedens eller virksomhedssammenslutningens repræsentanter eller medarbejdere forklaringer om kendsgerninger og dokumenter vedrørende kontrolundersøgelsens genstand og formål og registrere deres svar.
2. Medlemsstaterne sikrer, at virksomheder og virksomhedssammenslutninger har pligt til at underkaste sig en kontrolundersøgelse foretaget af de nationale administrative konkurrencemyndigheder. Hvis en virksomhed eller en virksomhedssammenslutning modsætter sig en kontrolundersøgelse, der er påbudt af en national administrativ

konkurrencemyndighed eller godkendt af en national retsinstans, kan de nationale konkurrencemyndigheder anmode politiet eller et tilsvarende retshåndhævende organ om den fornødne bistand til at foretage kontrolundersøgelsen. En sådan bistand kan også indhentes som en præventiv foranstaltning.

Artikel 7

Beføjelse til at foretage kontrolundersøgelse af andre lokaler

1. Medlemsstaterne sikrer, at de nationale administrative konkurrencemyndigheder, såfremt der er begrundet mistanke om, at bøger eller andre forretningspapirer eller dokumenter, der vedrører genstanden for kontrolundersøgelsen, og som måtte være relevante som bevis for en alvorlig overtrædelse af traktatens artikel 101 eller 102, opbevares i andre end de i artikel 6 omhandlede lokaler eller på grunde eller i transportmidler, herunder private hjem tilhørende de pågældende virksomheders eller virksomhedssammenslutningers direktører, ledere og andre medarbejdere, kan foretage uanmeldte kontrolundersøgelser i sådanne lokaler, på sådanne grunde eller i sådanne transportmidler.
2. Sådanne kontrolundersøgelser kan ikke foretages uden en forudgående godkendelse fra en national retsinstans.
3. Medlemsstaterne sikrer, at de tjenestemænd og andre ledsagende personer, som de nationale domstole har bemyndiget til at foretage en kontrolundersøgelse i overensstemmelse med denne artikels stykke 1 som minimum har de beføjelser, der er fastlagt i artikel 6, stk. 1, litra a), b) og c), og artikel 6, stk. 2.

Artikel 8

Anmodninger om oplysninger

Medlemsstaterne sikrer, at de nationale administrative konkurrencemyndigheder ved en afgørelse kan påbyde virksomheder eller virksomhedssammenslutninger at stille alle nødvendige oplysninger for anvendelse af traktatens artikel 101 og 102 til rådighed inden for en given frist. Denne pligt omfatter oplysninger, som virksomheden eller virksomhedssammenslutningen har adgang til.

Artikel 9

Fastslåelse og standsning af overtrædelser

Medlemsstaterne sørger for, at de nationale konkurrencemyndigheder, hvis de fastslår en overtrædelse af traktatens artikel 101 eller 102, ved en afgørelse kan påbyde de deltagende virksomheder eller virksomhedssammenslutninger at bringe den pågældende overtrædelse til ophør. I den forbindelse kan de pålægge dem enhver sanktion af adfærdsregulerende eller strukturel karakter, som står i passende forhold til overtrædelsen, og som er nødvendig for effektivt at bringe overtrædelsen til ophør.

Artikel 10

Foreløbige forholdsregler

Medlemsstaterne sikrer, at de nationale administrative konkurrencemyndigheder som minimum i hastetilfælde, hvor der er risiko for alvorlig og ubodelig skade på konkurrencen, og på grundlag af en umiddelbar konstatering af en overtrædelse af traktatens artikel 101 eller 102 på eget initiativ kan træffe afgørelse om at pålægge virksomheder foreløbige forholdsregler. En sådan afgørelse gælder i et bestemt tidsrum og kan forlænges, i det omfang det er nødvendigt og hensigtsmæssigt.

Artikel 11

Tilsagn

Medlemsstaterne sikrer, at de nationale konkurrencemyndigheder i sager, hvor der træffes en afgørelse om at bringe en overtrædelse af traktatens artikel 101 eller 102 til ophør, ved afgørelse kan gøre de tilsagn, som virksomhederne har afgivet for at imødekomme myndighedernes betænkeligheder, bindende. En sådan afgørelse kan vedtages for en bestemt periode og skal fastslå, at der ikke længere er grund til, at den pågældende nationale konkurrencemyndighed griber ind.

KAPITEL V

BØDER OG TVANGSBØDER

Artikel 12

Bøder til virksomheder og virksomhedssammenslutninger

1. Uden at dette berører medlemsstaternes nationale regler for de nationale domstoles pålæg af strafferetlige sanktioner, sikrer medlemsstaterne, at de nationale administrative konkurrencemyndigheder enten ved administrative procedurer kan træffe afgørelse om, eller ved ikkestrafferetlige procedurer kan anmode om pålæg af effektive, forholdsmæssige og afskrækkende bøder over for virksomheder eller virksomhedssammenslutninger, såfremt disse enten forsætligt eller uagtsomt har overtrådt traktatens artikel 101 eller 102.
2. Uden at dette berører medlemsstaternes nationale regler for de nationale domstoles pålæg af strafferetlige sanktioner, sikrer medlemsstaterne, at de nationale administrative konkurrencemyndigheder enten ved administrative procedurer kan træffe afgørelse om, eller ved ikkestrafferetlige procedurer kan anmode om pålæg af effektive, forholdsmæssige og afskrækkende bøder over for virksomheder eller virksomhedssammenslutninger, som fastlægges i forhold til virksomhedernes samlede omsætning, såfremt de forsætligt eller uagtsomt:
 - a) modsætter sig en kontrolundersøgelse som omhandlet i artikel 6, stk. 2
 - b) har brudt de segl, som tjenestemænd eller andre ledsagende personer, der er bemyndiget af de nationale konkurrencemyndigheder, har anbragt efter artikel 6, stk. 1, litra d)

- c) som svar på et spørgsmål, der er stillet i henhold til artikel 6, stk. 1, litra e), afgiver et ukorrekt eller vildledende svar, undlader eller afviser at afgive et fuldstændigt svar, eller undlader inden for den frist, der er fastsat af den nationale konkurrencemyndighed, at berigtige et ukorrekt, vildledende eller ufuldstændigt svar, der er afgivet af en medarbejder
 - d) afgiver ukorrekte, ufuldstændige eller vildledende oplysninger som svar på en anmodning som omhandlet i artikel 8, eller undlader at give oplysningerne inden for den fastsatte frist
 - e) undlader at efterkomme en afgørelse som omhandlet i artikel 10 og 11.
3. Medlemsstaterne sikrer, at virksomhedsbegrebet anvendes i forbindelse med pålæg af bøder til modervirksomheder og retlige og økonomiske efterfølgere til virksomheder.

Artikel 13

Fastsættelse af bødebeløb

1. Medlemsstaterne sikrer, at de nationale konkurrencemyndigheder ved udmåling af bøder for overtrædelse af traktatens artikel 101 eller 102 tager hensyn til både overtrædelsens grovhed og varighed.
2. Medlemsstaterne sikrer, at hvis en virksomhedssammenslutning, der får pålagt en bøde beregnet på grundlag af medlemsvirksomhedernes omsætning, ikke er solvent, skal sammenslutningen indkalde bidrag fra medlemsvirksomhederne til dækning af bødebeløbet.

Hvor det er nødvendigt for at garantere betaling af det fulde bødebeløb, sikrer medlemsstaterne, at de nationale konkurrencemyndigheder har beføjelse til at opkræve det udestående beløb hos enhver af de virksomheder, hvis repræsentanter var medlem af sammenslutningens besluttende organer. I det omfang det stadig er nødvendigt, skal de nationale konkurrencemyndigheder også have beføjelse til at opkræve det udestående beløb hos ethvert medlem af sammenslutningen, der var aktivt på det marked, hvor overtrædelsen fandt sted. Der kan imidlertid ikke opkræves betaling hos de medlemmer af sammenslutningen, som ikke deltog i overtrædelsen, og som enten ikke havde kendskab til overtrædelsen eller aktivt havde taget afstand fra den, inden undersøgelsen blev indledt.

Artikel 14

Bødens maksimale størrelse

1. Medlemsstaterne sikrer, at den maksimale størrelse af den bøde, som de nationale konkurrencemyndigheder kan pålægge hver af de virksomheder eller virksomhedssammenslutninger, der deltager i en overtrædelse af traktatens artikel 101 eller 102, fastsættes til mindst 10 % af virksomhedernes samlede omsætning på verdensplan i det regnskabsår, der går forud for afgørelsen.
2. Hvis en overtrædelse begået af en virksomhedssammenslutning vedrører medlemmernes aktiviteter, fastsættes bødens maksimale størrelse til mindst 10 % af summen af den samlede omsætning på verdensplan for hvert af de medlemmer, der er aktive på det marked, der er berørt af den af sammenslutningen begåede

overtrædelse. Den enkelte virksomheds økonomiske ansvar i forbindelse med betaling af bøden må dog ikke overstige det maksimale beløb, der er fastsat efter stk. 1.

Artikel 15

Tvangsbøder

Medlemsstaterne sikrer, at de nationale administrative konkurrencemyndigheder ved afgørelse kan pålægge virksomheder og virksomhedssammenslutninger effektive, forholdsmæssige og afskrækkende tvangsbøder, som fastsættes i forhold til virksomhedernes samlede daglige omsætning for at tvinge dem til:

- a) at underkaste sig en kontrolundersøgelse som omhandlet i artikel 6, stk. 2
- b) at afgive fuldstændige og korrekte oplysninger som omhandlet i artikel 8
- c) at efterkomme en afgørelse som omhandlet i artikel 9, 10 og 11.

KAPITEL VI

STRAFLEMPELSE

Artikel 16

Bødefritagelse

- 1. Medlemsstaterne sørger for, at de nationale konkurrencemyndigheder har straflempelsesordninger, som giver dem mulighed for at indrømme virksomheder bødefritagelse.
- 2. Medlemsstaterne sikrer, at der kun kan indrømmes bødefritagelse, hvis virksomheden
 - a) opfylder betingelserne i artikel 18
 - b) afslører sin deltagelse i et hemmeligt kartel og
 - c) er den første til at fremlægge bevismateriale, som:
 - i. på det tidspunkt, hvor den nationale konkurrencemyndighed modtager ansøgningen, sætter den i stand til at foretage en målrettet kontrolundersøgelse i forbindelse med det hemmelige kartel, forudsat at den nationale konkurrencemyndighed ikke allerede er i besiddelse af bevismateriale, som sætter den i stand til at foretage en kontrolundersøgelse i forbindelse med det hemmelige kartel, eller at den ikke allerede har foretaget en sådan undersøgelse, eller
 - ii. efter den nationale konkurrencemyndigheds opfattelse sætter den i stand til at fastslå en overtrædelse af konkurrencereglerne, forudsat at den nationale konkurrencemyndighed ikke allerede er i besiddelse af beviser til at fastslå en sådan overtrædelse, og at ingen anden virksomhed tidligere har været berettiget til bødefritagelse efter stk. 2, litra c), nr. i), i forbindelse med det samme kartel.

3. Medlemsstaterne sikrer, at alle virksomheder har mulighed for at opnå bødefritagelse, undtagen virksomheder, der har taget skridt til at tvinge andre virksomheder til at deltage i et hemmeligt kartel.

Artikel 17

Bødenedsættelse

1. Medlemsstaterne sørger for, at de nationale konkurrencemyndigheder har straflempelsesordninger, som giver dem mulighed for at indrømme virksomheder bødenedsættelse.
2. Medlemsstaterne sikrer, at der alene indrømmes bødenedsættelse, hvis betingelserne i artikel 18 er opfyldt, og ansøgeren afslører sin deltagelse i et hemmeligt kartel og fremlægger bevismateriale om det formodede hemmelige kartel til den nationale konkurrencemyndighed, som indebærer en betydelig merværdi med hensyn til at påvise en overtrædelse af traktatens artikel 101 eller en tilsvarende bestemmelse i national ret, i forhold til de beviser, som den nationale konkurrencemyndighed allerede er i besiddelse af på tidspunktet for ansøgningen.
3. Medlemsstaterne sikrer, at de nationale konkurrencemyndigheder kan indrømme en yderligere bødenedsættelse, hvis ansøgeren fremlægger bevismateriale, som den nationale konkurrencemyndighed benytter, uden behov for yderligere bekræftelse, til at påvise yderligere forhold, som fører til, at deltagerne i det hemmelige kartel pålægges større bøder, end det ellers ville have været tilfældet. Ansøgerens bødenedsættelse skal være proportionel med bødeforhøjelsen.

Artikel 18

Generelle betingelser for straflempelse

Medlemsstaterne sikrer, at ansøgeren for at være berettiget til straflempelse skal opfylde følgende kumulative betingelser:

- a) ansøgeren har bragt sin deltagelse i det formodede hemmelige kartel til ophør straks efter indgivelse af ansøgningen, bortset fra de aktiviteter, som den kompetente nationale konkurrencemyndighed mener med rimelighed er nødvendige for at sikre undersøgelsens integritet
- b) ansøgeren samarbejder oprigtigt, fuldt ud, vedvarende og effektivt med den nationale konkurrencemyndighed fra det tidspunkt, hvor ansøgningen indgives, og indtil myndigheden har afsluttet sagen over for alle de parter, undersøgelsen omfatter, ved at vedtage en afgørelse, eller den på anden vis har afsluttet sagen. Det betyder, at ansøgeren:
 - i. straks forsyner den nationale konkurrencemyndighed med alle relevante oplysninger og bevismateriale vedrørende det formodede hemmelige kartel, som den kommer i besiddelse af eller har adgang til
 - ii. er til den nationale konkurrencemyndigheds rådighed med henblik på at besvare eventuelle forespørgsler, der kan bidrage til at fastslå de pågældende kendsgerninger

- iii. stiller nuværende (og om muligt tidligere) ansatte og ledelse til rådighed for interviews med den nationale konkurrencemyndighed
 - iv. ikke ødelægger, forfalsker eller skjuler relevante oplysninger eller bevismateriale, og
 - v. ikke afslører sin indgivelse af ansøgningen eller noget af dens indhold, før den nationale konkurrencemyndighed har udsendt en klagepunktsmeddelelse i sagen, medmindre andet er aftalt
- c) forud for sin indgivelse af ansøgningen til den nationale konkurrencemyndighed må ansøgeren ikke:
- i. have ødelagt, forfalsket eller skjult beviser vedrørende det formodede hemmelige kartel eller
 - ii. have afsløret sin planlagte indgivelse af ansøgningen eller noget af dens indhold, medmindre der er tale om andre konkurrencemyndigheder.

Artikel 19

Ansøgning om straflempelse

Medlemsstaterne sikrer, at ansøgere skriftligt kan ansøge om straflempelse, og at de nationale konkurrencemyndigheder har ordninger til at modtage samarbejdserklæringer, der afgives mundtligt eller på anden vis, som ikke fører til fremlæggelse af dokumenter, oplysninger eller andet materiale, som ender i ansøgerens besiddelse, varetægt eller kontrol.

Artikel 20

Registrering af en formel ansøgning om bødefritagelse

1. Medlemsstaterne sørger for, at virksomheder, der ønsker at ansøge om bødefritagelse, i første omgang kan anmode om registrering hos de nationale konkurrencemyndigheder. Denne registrering sikrer ansøgeren en plads i køen i en given periode, som fastsættes fra sag til sag af den nationale konkurrencemyndighed, der modtager anmodningen om registrering. Det giver ansøgeren mulighed for at indsamle de nødvendige oplysninger til at opfylde det relevante beviskrav for bødefritagelse.
2. Medlemsstaterne sikrer, at de nationale konkurrencemyndigheder har skønsbeføjelse med hensyn til at foretage en sådan registrering.
3. Medlemsstaterne sikrer, at en ansøger, som fuldender sin registrering inden for den givne frist, anses for at have indgivet oplysningerne og bevismaterialet på det tidspunkt, hvor registreringen blev foretaget.

Artikel 21

Forkortede ansøgninger

1. Medlemsstaterne sikrer, at ansøgere om straflempelse, som enten har anmodet om registrering hos eller har indgivet en fuld ansøgning til Kommissionen vedrørende et formodet hemmeligt kartel, kan indgive en forkortet ansøgning vedrørende det

samme kartel til de nationale konkurrencemyndigheder, som ansøgeren anser for egnede til at behandle sagen.

2. Medlemsstaterne sikrer, at de nationale konkurrencemyndigheder godtager forkortede ansøgninger, forudsat at disse antager en af de i artikel 19 nævnte former, vedrører samme produkt, geografiske område og varighed som den ansøgning om straflempe, der er indgivet til Kommissionen, og indeholder en kort beskrivelse af følgende, i det omfang ansøgeren har kendskab hertil på tidspunktet for ansøgningen:
 - a) ansøgerens navn og adresse
 - b) de øvrige deltagere i det formodede hemmelige kartel
 - c) de(t) berørte produkt(er)
 - d) de(t) berørte område(r)
 - e) varigheden
 - f) arten af den formodede karteladfærd
 - g) de(n) medlemsstat(er), hvor beviserne formodes at foreligge, og
 - h) oplysninger om ansøgerens øvrige tidligere eller eventuelle fremtidige ansøgninger om straflempe i forbindelse med det formodede hemmelige kartel.
3. Medlemsstaterne sørger for, at de nationale konkurrencemyndigheder ikke afkræver ansøgeren andre oplysninger vedrørende den formodede overtrædelse, som er genstand for den forkortede ansøgning, end dem, der er nævnt i stk. 2, før der er behov for fuld ansøgning efter stk. 6.
4. Medlemsstaterne sikrer, at nationale konkurrencemyndigheder, som modtager en forkortet ansøgning, bekræfter modtagelsen med angivelse af dato og tidspunkt over for ansøgeren.
5. Medlemsstaterne sikrer, at nationale konkurrencemyndigheder, som modtager en forkortet ansøgning, kontrollerer om de på modtagelsestidspunktet allerede har modtaget en tidligere forkortet ansøgning eller fuld ansøgning om straflempe i forbindelse med det samme formodede hemmelige kartel og i givet fald underretter ansøgeren herom.
6. Medlemsstaterne sikrer, at ansøgere har mulighed for at indgive en ansøgning om straflempe, som fuldender den i stk. 1 omhandlede forkortede ansøgning, til de berørte nationale konkurrencemyndigheder, så snart Kommissionen har meddelt de pågældende myndigheder, at den ikke agter at behandle hele eller dele af sagen. Medlemsstaterne sikrer, at de nationale konkurrencemyndigheder har beføjelse til at fastsætte en rimelig frist, inden for hvilken ansøgeren skal indgive sin fulde ansøgning sammen med de relevante beviser og oplysninger.
7. Medlemsstaterne sikrer, at en ansøger, som indgiver en fuld ansøgning efter stk. 6 inden for den af de nationale konkurrencemyndigheder fastsatte frist, anses for at have indgivet de pågældende oplysninger på den dato og det tidspunkt, hvor den forkortede ansøgning blev modtaget. Hvis ansøgeren indgav den forkortede ansøgning inden for fem arbejdsdage efter at have ansøgt om straflempe hos Kommissionen, anses den forkortede ansøgning for at være blevet indgivet på samme dato og tidspunkt, som ansøgningen om straflempe til Kommissionen.

Artikel 22

Samspil mellem straffempelsesordninger og sanktioner over for fysiske personer

Medlemsstaterne sørger for, at nuværende og tidligere ansatte og ledelse i virksomheder, som har ansøgt de nationale konkurrencemyndigheder om bødefritagelse, beskyttes mod strafferetlige og administrative sanktioner og mod sanktioner, der pålægges ved ikkestrafferetlige procedurer, i forbindelse med deres deltagelse i det hemmelige kartel, som ansøgningen vedrører, hvis de ansatte og ledelsen aktivt samarbejder med de pågældende konkurrencemyndigheder, og ansøgningen om bødefritagelse er indgivet før straffesagens indledning.

KAPITEL VII

GENSIDIG BISTAND

Artikel 23

Samarbejde mellem de nationale konkurrencemyndigheder

Medlemsstaterne sørger for, at når nationale administrative konkurrencemyndigheder i henhold til artikel 22 i forordning (EF) nr. 1/2003 foretager kontrolundersøgelser på vegne af en anden national konkurrencemyndighed og i dennes navn, har tjenestemænd og andre ledsagende personer, som er bemyndiget af den bistandssøgende nationale konkurrencemyndighed, ret til at deltage i og aktivt bistå den bistandssøgte nationale konkurrencemyndighed under kontrolundersøgelsen ved at udøve de beføjelser, der er omhandlet i artikel 6 og 7.

Artikel 24

Anmodning om meddelelse af foreløbige klagepunkter eller afgørelser

1. Uden at dette berører andre former for meddelelse fra en national konkurrencemyndighed i den bistandssøgende medlemsstat i overensstemmelse med de gældende regler i den pågældende medlemsstat, sikrer medlemsstaterne, at den bistandssøgte myndighed på anmodning fra den bistandssøgende myndighed og på vegne heraf meddeler adressaterne de foreløbige klagepunkter vedrørende den formodede overtrædelse af traktatens artikel 101 eller 102 og foreløbige afgørelser, som anvender disse artikler, samt alle dokumenter vedrørende fuldbgyrdelse af afgørelser om bødepålæg eller pålæg af tvangsbøder.
2. Den bistandssøgte myndighed sørger for, at meddelelsen i den bistandssøgte medlemsstat foretages i overensstemmelse med de love, forskrifter og administrative praksis, der gælder i den bistandssøgte medlemsstat.

Artikel 25

Anmodning om fuldbyrdelse af afgørelser om bødepålæg eller pålæg af tvangsbøder

1. Medlemsstaterne sikrer, at den bistandssøgte myndighed på anmodning fra den bistandssøgende myndighed fuldbyrder afgørelser om bødepålæg eller pålæg af tvangsbøder, som den bistandssøgende myndighed har vedtaget efter artikel 12 og 15. Dette gælder i de tilfælde, hvor:
 - a) den virksomhed, som bøden eller tvangsbøden skal inddrives hos, ikke har en juridisk tilstedeværelse i den bistandssøgende myndigheds medlemsstat, eller
 - b) det tydeligt fremgår, at den virksomhed, som bøden eller tvangsbøden skal inddrives hos, ikke besidder tilstrækkelige aktiver i den bistandssøgende myndigheds medlemsstat.
2. Den bistandssøgte myndighed sørger for, at fuldbyrdelsen i den bistandssøgte medlemsstat foretages i overensstemmelse med de love og forskrifter og den administrative praksis, der gælder i den bistandssøgte medlemsstat.
3. Den bistandssøgende myndighed kan udelukkende anmode om fuldbyrdelse, hvis den afgørelse, der hjemler fuldbyrdelse i den bistandssøgende medlemsstat, er endelig og ikke længere kan prøves efter almindelige retsmidler.
4. Spørgsmål om forældelse afgøres ud fra de regler, der gælder i den bistandssøgende medlemsstat.
5. Den bistandssøgte myndighed har ikke pligt til at fuldbyrde afgørelser efter stk. 1, hvis dette åbenlyst strider imod de grundlæggende retsprincipper i den pågældende medlemsstat.

Artikel 26

Twister vedrørende anmodninger om meddelelse eller fuldbyrdelse af afgørelser om bødepålæg eller pålæg af tvangsbøder

1. Twister vedrørende lovligheden af en foranstaltning, som skal meddeles, eller en afgørelse om bødepålæg eller pålæg af tvangsbøder, jf. artikel 12 og 15, vedtaget af en bistandssøgende myndighed hører under de kompetente organers kompetence i den bistandssøgende medlemsstat og er underlagt de nationale regler i denne medlemsstat.
2. Twister vedrørende de fuldbyrdelsesforanstaltninger, der træffes i den bistandssøgte medlemsstat, eller vedrørende gyldigheden af en meddelelse foretaget af den bistandssøgte myndighed hører under de kompetente organers kompetence i den bistandssøgte medlemsstat og er underlagt de gældende regler i denne medlemsstat.

KAPITEL VIII

FORÆLDELSESFRISTER

Artikel 27

Suspension af forældelsesfrister for pålæg af sanktioner

1. Medlemsstaterne sikrer, at forældelsesfristerne for de nationale konkurrencemyndigheders pålæggelse af bøder eller tvangsbøder efter artikel 12 og 15 suspenderes i hele det tidsrum, hvor nationale konkurrencemyndigheder i andre medlemsstater eller Kommissionen behandler sager om overtrædelse i forbindelse med den samme aftale, vedtagelse af sammenslutning eller samordnede praksis. Suspensionen gælder fra det tidspunkt, hvor den virksomhed, som er genstand for sagen, meddeles den første formelle undersøgelsesforanstaltning. Den ophører på den dag, hvor den berørte myndighed lukker sagen og underretter virksomheden herom. Suspensionens varighed berører ikke de absolutte forældelsesfrister, der måtte gælde efter national ret.
2. Forældelsesfristen for pålæggelse af bøder eller tvangsbøder suspenderes, så længe en sag om en konkurrencemyndigheds afgørelse verserer for en appeldomstol.

KAPITEL IX

ALMINDELIGE BESTEMMELSER

Artikel 28

De nationale administrative konkurrencemyndigheders rolle i forhold til de nationale domstole

1. Medlemsstater, der både har udpeget en national administrativ konkurrencemyndighed, som har kompetence til at undersøge overtrædelser af traktatens artikel 101 eller 102, og en national retslig konkurrencemyndighed, som har kompetence til at vedtage afgørelser om overtrædelse og/eller om bødepålæg, sikrer, at den nationale administrative konkurrencemyndighed kan indbringe en sag direkte for den nationale retslige konkurrencemyndighed.
2. I tilfælde hvor håndhævelsesafgørelser vedtaget af nationale konkurrencemyndigheder under anvendelse af traktatens artikel 101 eller 102 skal prøves ved de nationale domstole, sørger medlemsstaterne for, at den nationale administrative konkurrencemyndighed selv kan deltage som anklager, sagsøgt eller indstævnet og har de samme rettigheder som de offentlige parter i sagen.

Artikel 29

Begrænsning af brugen af oplysninger

1. Oplysninger, der er indhentet på grundlag af bestemmelserne i dette direktiv, bør udelukkende bruges til de formål, hvortil de er indhentet. De bør ikke bruges som beviser med henblik på at pålægge sanktioner over for fysiske personer.

2. Medlemsstaterne sikrer, at der alene gives adgang til samarbejdserklæringer eller forligsindlæg med det formål at udøve retten til forsvar i sager ved en national konkurrencemyndighed. Medlemsstaterne sikrer, at de oplysninger, der stammer fra sådanne samarbejdserklæringer eller forligsindlæg, kun kan benyttes af en part, der har opnået aktindsigt, når det er nødvendigt for udøvelsen af retten til forsvar i sager ved domstole i medlemsstaterne, der har direkte forbindelse til den sag, som der er givet aktindsigt i, og som vedrører:
 - a) fordelingen mellem karteldeltagere af en bøde, som den nationale konkurrencemyndighed har pålagt dem med solidarisk hæftelse eller
 - b) prøvelse af en afgørelse fra en national konkurrencemyndighed om fastslåelse af en overtrædelse af traktatens artikel 101 eller af nationale konkurrenceregler.
3. Medlemsstaterne sikrer, at følgende kategorier af oplysninger, som er indhentet i forbindelse med en sag ved en national konkurrencemyndighed, ikke kan benyttes i sager ved de nationale domstole, før den nationale konkurrencemyndighed har afsluttet sagen mod alle de parter, undersøgelsen omfatter, ved at vedtage en afgørelse som omhandlet i artikel 9 eller 11, eller på anden vis har lukket sagen:
 - a) oplysninger, som er tilvejebragt af andre fysiske eller juridiske personer specielt til brug for den nationale konkurrencemyndigheds behandling af sagen, og
 - b) oplysninger, som den nationale konkurrencemyndighed har udarbejdet og fremsendt til parterne i forbindelse med dens behandling af sagen.
4. Medlemsstaterne sikrer, at de nationale konkurrencemyndigheder kun udveksler samarbejdserklæringer efter artikel 12 i forordning (EF) nr. 1/2003:
 - a) med ansøgerens samtykke, eller
 - b) når den modtagende myndighed også har modtaget en ansøgning om straflempelse i forbindelse med den samme overtrædelse fra den samme ansøger som den videregivende myndighed, forudsat at det på det tidspunkt, hvor oplysningerne videregives, ikke er muligt for ansøgeren at trække de oplysninger tilbage, som den har givet den modtagende myndighed, eller
 - c) hvis den modtagende myndighed har afgivet et skriftligt tilsagn om, at hverken den selv eller andre myndigheder, som oplysningerne senere måtte blive videregivet til, vil anvende oplysninger, som de har fået videregivet, eller andre oplysninger, som de eventuelt har modtaget efter fremsendelsesdatoen og -tidspunktet som angivet af den videregivende myndighed, til at iværksætte sanktioner over for ansøgeren eller andre juridiske eller fysiske personer omfattet af den lempelige behandling, som den videregivende myndighed har indrømmet som følge af en ansøgning under ordningen for straflempelse, eller over for nogen af de ovennævnte personers ansatte eller tidligere ansatte, og forudsat at den modtagende nationale konkurrencemyndigheds beskyttelse mod afsløring af oplysninger svarer til den beskyttelse, som den videregivende nationale konkurrencemyndighed yder.
5. Hvis en konkurrencemyndighed videregiver oplysninger efter artikel 12 i forordning (EF) nr. 1/2003, som ansøgeren frivilligt har givet, uden dennes samtykke, sikrer medlemsstaterne, at de modtagende nationale konkurrencemyndigheder kan afgive de i stk. 4, litra c), omhandlede tilsagn.

6. Stk. 2-5 finder anvendelse, uanset hvilken form samarbejdserklæringerne indgives i, jf. artikel 19.

Artikel 30

De nationale konkurrencemyndigheders antagelse af bevismateriale

Medlemsstaterne sikrer, at de former for bevismateriale, som kan antages af de nationale konkurrencemyndigheder, omfatter dokumenter, mundtlige erklæringer, optagelser og alle andre genstande indeholdende oplysninger, uanset hvilket medie oplysningerne er lagret på.

Artikel 31

Omkostninger for Det Europæiske Konkurrencenetværk

Kommissionens omkostninger i forbindelse med vedligeholdelse og udvikling af Det Europæiske Konkurrencenetværkssystem og samarbejdet inden for netværket afholdes over Den Europæiske Unions almindelige budget inden for de disponible bevillinger.

KAPITEL X

AFSLUTTENDE BESTEMMELSER

Artikel 32

Gennemførelse

1. Medlemsstaterne sætter de nødvendige love og administrative bestemmelser i kraft for at efterkomme dette direktiv senest den [two year period for transposition]. De tilsender straks Kommissionen disse love og bestemmelser.

Lovene og bestemmelserne skal ved vedtagelsen indeholde en henvisning til dette direktiv eller skal ved offentliggørelsen ledsages af en sådan henvisning. De nærmere regler for henvisningen fastsættes af medlemsstaterne.
2. Medlemsstaterne meddeler Kommissionen teksten til de vigtigste nationale retsforskrifter, som de udsteder på det område, der er omfattet af dette direktiv.

Artikel 33

Ikrafttræden

Dette direktiv træder i kraft på tyvendedagen efter offentliggørelsen i *Den Europæiske Unions Tidende*.

Artikel 34

Adressater

Dette direktiv er rettet til medlemsstaterne.

Udfærdiget i Bruxelles, den .

På Europa-Parlamentets vegne
Formand

På Rådets vegne
Formand

FINANSIERINGSOVERSIGT

1. FORSLAGETS/INITIATIVETS RAMME

- 1.1. Forslagets/initiativets betegnelse
- 1.2. Berørt(e) politikområde(r) inden for ABM/ABB-strukturen
- 1.3. Forslagets/initiativets art
- 1.4. Mål
- 1.5. Forslagets/initiativets begrundelse
- 1.6. Varighed og finansielle virkninger
- 1.7. Påtænkt(e) forvaltningsmetode(r)

2. FORVALTNINGSFORANSTALTNINGER

- 2.1. Bestemmelser om kontrol og rapportering
- 2.2. Forvaltnings- og kontrolsystem
- 2.3. Foranstaltninger til forebyggelse af svig og uregelmæssigheder

3. FORSLAGETS/INITIATIVETS ANSLÅEDE FINANSIELLE VIRKNINGER

- 3.1. Berørt(e) udgiftspost(er) på budgettet og udgiftsområde(r) i den flerårige finansielle ramme
- 3.2. Anslåede virkninger for udgifterne
 - 3.2.1. *Sammenfatning af de anslåede virkninger for udgifterne*
 - 3.2.2. *Anslåede virkninger for aktionsbevillingerne*
 - 3.2.3. *Anslåede virkninger for administrationsbevillingerne*
 - 3.2.4. *Forenelighed med indeværende flerårige finansielle ramme*
 - 3.2.5. *Tredjemands bidrag til finansieringen*
- 3.3. Anslåede virkninger for indtægterne

FINANSIERINGSOVERSIGT

1. FORSLAGETS/INITIATIVETS RAMME

1.1. Forslagets/initiativets betegnelse

Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om styrkelse af de nationale konkurrencemyndigheders forudsætninger for at håndhæve konkurrencereglerne effektivt og sikring af et velfungerende indre marked.

1.2. Berørt(e) politikområde(r) inden for ABM/ABB-strukturen¹

Politikområde: Afsnit 03 – Konkurrencepolitik

Aktiviteter: 03 02 – Politisk koordinering, Det Europæiske Konkurrencenetværk og internationalt samarbejde.

03 05 – Karteller, monopoler og liberalisering.

1.3. Forslagets/initiativets art

Forslaget/initiativet vedrører **en ny foranstaltning**.

1.4. Mål

1.4.1. Det eller de af Kommissionens flerårige strategiske mål, som forslaget/initiativet vedrører

Overordnet mål A: Nyt skub i beskæftigelse, vækst og investeringer

1.4.2. Specifikke mål og berørte ABM/ABB-aktiviteter

Specifikt mål nr. 2: En effektiv og sammenhængende anvendelse af EU's konkurrenceregler af de nationale konkurrencemyndigheder og nationale domstole.

Berørte ABM/ABB-aktiviteter: 03 02 – Politisk koordinering, Det Europæiske Konkurrencenetværk og internationalt samarbejde og 03 05 – Karteller, monopoler og liberalisering.

1.4.3. Forventede resultater og virkninger

1.4.4. Initiativet vil primært påvirke de nationale konkurrencemyndigheder, virksomhederne og forbrugerne som beskrevet under punkt 2 i begrundelsen. Virknings- og resultatindikatorer

Nedenstående tabel viser de indikatorer, som eventuelt kan bruges til at måle virkninger og resultater.

Mål	Nøgleindikatorer
Sikre, at alle nationale konkurrencemyndigheder ("NCA") råder over effektive undersøgelses- og beslutningsredskaber.	Lovgivningsmæssige foranstaltninger 1. Rådighed over vigtige redskaber til undersøgelse og beslutningstagning pr. NCA. 2. Adgang til centrale proceduremæssige garantier pr. NCA. 3. Anvendelse af undersøgelsesredskaber pr.

¹ ABM: Activity Based Management (aktivitetsbaseret ledelse) – ABB: Activity Based Budgeting (aktivitetsbaseret budgetlægning).

	NCA. 4. Antal håndhævelsesafgørelser pr. type afgørelse (f.eks. forbud, tilsagn, foreløbige forholdsregler). Bløde foranstaltninger: 1. NCA anvendelse af anbefalet praksis/vejledning, hvor det er relevant, som ECN har tilsluttet sig.
Sikre, at alle NCA kan pålægge effektive bøder.	Lovgivningsmæssige foranstaltninger: 1. I medlemsstater, der i dag pålægger virksomhederne bøder i forbindelse med strafferetlige sager: - Mulighed for bøder i forbindelse med administrative procedurer / ikkestrafferetlige sager. - Mulighed for, at NCA kan bringe/forsvare sager for domstolene. - Antal bøder ift. antal sager sammenlignet med tidligere, hvor bøderne primært blev pålagt i forbindelse med strafferetlige sager. 2. Anvendelse af det fastlagte lovbestemte loft for bøder pr. NCA. 3. Ændringer af bødernes størrelse sammenlignet med situationen før direktivets ikrafttræden. 4. Samlet beløb for pålagte bøder. 5. Anvendelse/manglende anvendelse af begrebet virksomhed i forbindelse med pålæggelse af bøder til modervirksomheder og retlige og økonomiske efterfølgere til virksomheder. Bløde foranstaltninger: 1. NCA anvendelse af anbefalet praksis/vejledning, hvor det er relevant, som ECN har tilsluttet sig.
Sikre, at alle NCA har en veludformet straflempelsesordning, som også giver mulighed for at ansøge om straflempelse i flere jurisdiktioner.	Lovgivningsmæssige foranstaltninger: 1. Adgang pr. NCA til effektive garantier for, at ansøgere om straflempelse kan sikre deres plads i køen. 2. Adgang pr. NCA til regler for at beskytte ansatte hos ansøgere om straflempelse mod sanktioner.

	3. Antal ansøgninger om straflempelse pr. NCA. Bløde foranstaltninger: 1. NCA anvendelse af anbefalet praksis/vejledning, hvor det er relevant, som ECN har tilsluttet sig.
Sikre, at NCA råder over tilstrækkelige ressourcer til uafhængigt at håndhæve EU's konkurrenceregler.	Lovgivningsmæssige foranstaltninger: 1. Adgang pr. NCA til regler, der sikrer, at NCA ikke modtager instrukser fra offentlige eller private organer. 2. Undersøgelse af, om NCA har været udsat for forsøg på at underminere deres uafhængighed. 3. Undersøgelse af, om NCA råder over tilstrækkelige menneskelige og finansielle ressourcer til at varetage deres opgaver, herunder udvikling i og sammenligning af omfanget af personale og budget.
Ekstra omkostninger for NCA.	1. Ekstra omkostninger som følge af udvidede beføjelser (uddannelse osv.). 2. Omkostningerne i forbindelse med NCA håndhævelsesaktiviteter på kartel- og monopolområdet (omkostninger ift. bødebælb).

1.5. Forslagets/initiativets begrundelse

1.5.1. Behov, der skal opfyldes på kort eller lang sigt

Det primære formål med dette lovgivningsforslag er at realisere det fulde potentiale af det decentraliserede system for håndhævelse af EU's konkurrenceregler, som blev indført med forordning (EF) nr. 1/2003, ved at sætte NCA i stand til at håndhæve reglerne effektivt. Det vil fremme en effektiv håndhævelse af EU's konkurrenceregler. Det vil også understøtte et tættere samarbejde i Det Europæiske Konkurrencenetværk.

Det kræver realisering af følgende specifikke mål:

1. sikre, at alle NCA råder over effektive undersøgelses- og beslutningsredskaber
2. sikre, at alle NCA kan pålægge effektive bøder med afskrækkende virkning
3. sikre, at alle NCA har en veludformet straflempelsesordning, som giver mulighed for at ansøge om straflempelse i flere jurisdiktioner, og
4. sikre, at NCA råder over tilstrækkelige ressourcer til uafhængigt at håndhæve EU's konkurrenceregler.

1.5.2. Merværdien ved en indsats fra EU's side

Flere forhold begrundet en indsats på EU-plan for at opfylde målene i afsnit 1.5.1 og realisere det fulde potentiale af det decentraliserede system for håndhævelse af EU's konkurrenceregler, som beskrevet i punkt 2 i begrundelsen.

1.5.3. *Erfaringer fra lignende foranstaltninger*

Med forordning (EF) nr. 1/2003 fik NCA beføjelse til at anvende EU's konkurrenceregler. Som følge heraf håndhæves EU's konkurrenceregler i dag i et omfang, som Kommissionen aldrig ville have opnået på egen hånd. Siden 2004 har Kommissionen og NCA vedtaget over 1 000 håndhævelsesafgørelser, hvoraf NCA tegner sig for 85 %. Lovgivningsforslaget tager udgangspunkt i NCA's erfaringer med håndhævelse og yderligere undersøgelser siden 2004.

1.5.4. *Sammenhæng med andre relevante instrumenter og eventuel synergivirkning*

Lovgivningsforslaget er foreneligt med forordning (EF) nr. 1/2003 og vil have stærke synergier hermed, da det vil sætte NCA i stand til at realisere deres fulde potentiale i det decentraliserede system for håndhævelse af EU's konkurrenceregler, som er indført med denne forordning.

1.6. **Varighed og finansielle virkninger**

Forslag/initiativ af **ubegrænset varighed**

1.7. **Påtænkt(e) forvaltningsmetode(r)²**

Direkte forvaltning ved Kommissionen og dens tjenestegrene

2. **FORVALTNINGSFORANSTALTNINGER**

2.1. **Bestemmelser om kontrol og rapportering**

Bevillingerne vil gå til vedligeholdelse, udvikling, hosting, drift af og support til et centralt informationssystem (Det Europæiske Konkurrencenetværkssystem) i overensstemmelse med de relevante standarder for fortrolighed og datasikkerhed. De vil sikre et tæt samarbejde mellem NCA og Kommissionen i Det Europæiske Konkurrencenetværk ved hjælp af forskellige midler. Generaldirektoratets indberetningsregler finder anvendelse.

2.2. **Forvaltnings- og kontrolsystem**

2.2.1. *Konstaterede risici*

Med hensyn til IT: risiko for at IT-systemerne ikke effektivt kan støtte Det Europæiske Konkurrencenetværk.

2.2.2. *Oplysninger om det interne kontrolsystem*

IT: Effektive IT-styringsprocesser, der aktivt inddrager systemets brugere.

Udgifter: Det interne kontrolsystem skal sikre en hensigtsmæssig forvaltning af risici i forbindelse med de underliggende transaktioners lovlighed og formelle rigtighed samt med betalingernes art. Kontrolsystemet udgøres desuden af forskellige dele, f.eks. rapportering til øverste ledelse, forudgående kontrol af den centrale regnskabsafdeling, internt rådgivningsudvalg vedrørende indkøb og kontrakter, efterfølgende kontrol og revision af Den Interne Revisionstjeneste og Revisionsretten.

2.2.3. *Anslåede omkostninger og fordele ved kontrollen samt forventet fejlrisiko.*

Udgifter: Omkostningerne til kontrol anslås at udgøre mindre end 3 % af de samlede udgifter. De ikkefinansielle fordele ved kontrol omfatter: mere værdi for pengene, afskrækkende virkninger, effektivitetsgevinster, systemforbedringer og overholdelse af reglerne.

² Forklaringer vedrørende forvaltningsmetoder og henvisninger til finansforordningen findes på webstedet BudgWeb: http://ec.europa.eu/budget/index_en.cfm.

Risiciene afværges effektivt ved hjælp af kontrollerne, og fejlriskoen anslås til under 2 %.

2.3. Foranstaltninger til forebyggelse af svig og uregelmæssigheder

Risikoen for svig begrænses af særlige kontroller. De aktiviteter og transaktioner, der indebærer en højere risiko, er underlagt mere omfattende overvågning og kontrol. På grund af ovennævnte kontrolsystem og arten af udgifterne under direkte forvaltning vurderes sandsynligheden for svig til at være lav.

Alle transaktioner er genstand for forudgående kontrol på første niveau i overensstemmelse med vores finansielle kredsløb. Kontrollerne foregår både på driftsniveau og på finansielt niveau – den driftsmæssige igangsætning og kontrol udøves af det operationelle direktorat, mens den finansielle igangsætning og kontrol foretages af den finansielle enhed i kontor COMP R2.

Risikoen for svig vurderes årligt i forbindelse med risikostyringen.

3. FORSLAGETS/INITIATIVETS ANSLÅEDE FINANSIELLE VIRKNINGER

3.1. Berørt(e) udgiftspost(er) på budgettet og udgiftsområde(r) i den flerårige finansielle ramme

Eksisterende udgiftsposter på budgettet

I 2016 blev informationssystemerne til at støtte Det Europæiske Konkurrencenetværks opgaver finansieret over ISA²-programmet under ABCDE-aktionen. De øvrige udgifter i forbindelse med Det Europæiske Konkurrencenetværk finansieres under administrative udgifter. Det samme vil gælde for 2017-2020. Omfanget af forslagens virkninger for budgettet efter 2020 afhænger af Kommissionens forslag til den næste FFR og det endelige resultat af forhandlingerne om FFR efter 2020.

I samme rækkefølge som udgiftsområderne i den flerårige finansielle ramme og budgetposterne.

Udgiftsområde i den flerårige finansielle ramme	Budgetpost		Udgiftensart		Bidrag	
	Udgiftsområde 1a	OB/IOB ³	fra EFTA-lande ⁴	fra kandidatlande ⁵	fra tredje-lande	iht. finansforordningens artikel 21, stk. 2, litra b)
	26.030100	OB	JA	JA	NEJ	NEJ

Udgiftsområde i den flerårige finansielle ramme	Budgetpost		Udgiftensart		Bidrag	
	Udgiftsområde 5	OB/IOB	fra EFTA-lande	fra kandidatlande	fra tredje-lande	iht. finansforordningens artikel 21, stk. 2, litra b)
	03.010211	IOB	NEJ	NEJ	NEJ	NEJ

³ OB = opdelte bevillinger/IOB = ikke-opdelte bevillinger.

⁴ EFTA: Den Europæiske Frihandelssammenslutning.

⁵ Kandidatlande og, efter omstændighederne, potentielle kandidatlande på Vestbalkan.

3.2. Anslåede virkninger for udgifterne

3.2.1. Sammenfatning af de anslåede virkninger for udgifterne

Udgiftsområde i den flerårige finansielle ramme	Nummer 1a	Konkurrenceevne for vækst og beskæftigelse
---	-----------	--

i mio. EUR (tre decimaler)

GD COMP			År2018	År 2019	År 2020	Efterfølgende år (betalinger)	I ALT
•Aktionsbevillinger							
Budgetpost 26.030100 ⁶	Forpligtelser	(1)	1,000	1,000	1,000		3,000
	Betalinger	(2)	0,700	0,900	1,000	0,400	3,000
Administrationsbevillinger finansieret over bevillingsrammen for særprogrammet ⁷							
Bevillinger I ALT til GD COMP	Forpligtelser	= 1+1a+3	1,000	1,000	1,000		3,000
	Betalinger	=2+2a+3	0,700	0,900	1,000	0,400	2,600
• Aktionsbevillinger I ALT	Forpligtelser	(4)	1,000	1,000	1,000		3,000
	Betalinger	(5)	0,700	0,900	1,000		3,000
• Administrationsbevillinger finansieret over bevillingsrammen for særprogrammer I ALT			(6)	0	0	0	0
Bevillinger I ALT under UDGIFTSOMRÅDE 1a i den flerårige finansielle ramme	Forpligtelser	=4+ 6	1,000	1,000	1,000		3,000
	Betalinger	=5+ 6	0,700	0,900	1,000	0,400	3,000

⁶ Beløbene er vejledende og med forbehold for budgetproceduren og prioriteringerne under det årlige ISA²-arbejdsprogram.

⁷ Teknisk og/eller administrativ bistand og udgifter til støtte for gennemførelsen af EU's programmer og/eller aktioner (tidligere BA-poster), indirekte forskning, direkte forskning.

Udgiftsområde i den flerårige finansielle ramme	5	"Administration"
--	----------	------------------

i mio. EUR (tre decimaler)

		ÅrN	ÅrN+1	ÅrN+2	Efterfølgen de år (betalinger)	I ALT
GD COMP						
• Menneskelige ressourcer		0,759	0,759	0,759		2,277
• Andre administrationsudgifter		0,500	0,550	0,550		1,600
I ALT GD COMP	Bevillinger	1,259	1,309	1,309		3,877
Bevillinger I ALT under UDGIFTSOMRÅDE 5 i den flerårige finansielle ramme	(Forpligtelser i alt = betalinger i alt)	1,259	1,309	1,309		3,877

i mio. EUR (tre decimaler)

		ÅrN ⁸	ÅrN + 1	ÅrN + +2	Efterfølgen de år (betalinger)	I ALT*
Bevillinger I ALT under UDGIFTSOMRÅDE 1-5 i den flerårige finansielle ramme	Forpligtelser	2,259	2,309	2,309		6,877
	Betalinger	1,959	2,209	2,309	0,400	6,877

3.2.2. Anslåede virkninger for aktionsbevillingerne

Forslaget/initiativet medfører anvendelse af aktionsbevillinger som anført herunder:

Det er ikke muligt for GD COMP at give en udtømmende liste over de resultater, der skal leveres ved hjælp af de finansielle interventioner, de gennemsnitlige omkostninger og antal som krævet i dette afsnit, da dette er et nyt initiativ, og der derfor ikke findes tidligere statistiske data at basere oplysningerne på.

For at understøtte det tætte samarbejde i Det Europæiske Konkurrencenetværk og på bedste vis opfylde målene venter vi bl.a. udgifter til følgende:

- vedligeholdelse, udvikling, hosting, drift af og support til et centralt informationssystem (systemet for Det Europæiske Konkurrencenetværk) i overensstemmelse med de relevante standarder for fortrolighed og datasikkerhed. Interoperabilitet er en forudsætning for, at Det Europæiske Konkurrencenetværk kan fungere optimalt og effektivt.

⁸ År N er det år, hvor gennemførelsen af forslaget/initiativet påbegyndes.

- andre administrative udgifter i forbindelse med Det Europæiske Konkurrencenetværks opgaver, f.eks.:
 - udgifter til organisering af møder
 - uddannelse til nationale konkurrencemyndigheder
 - printet materiale, som er oversat til alle sprog
 - vedtagelse af anbefalet praksis/vejledning, som offentliggøres på alle sprog
 - opfølgende undersøgelser/studier/evalueringer.

3.2.3. Anslåede virkninger for administrationsbevillingerne

3.2.3.1. Resumé

Forslaget/initiativet medfører ikke anvendelse af yderligere administrationsbevillinger

Personalebehovet vil blive dækket ved hjælp af det personale, som generaldirektoratet allerede har afsat til aktionen, og/eller interne rokader i generaldirektoratet, eventuelt suppleret med yderligere bevillinger, som tildeles det ansvarlige generaldirektorat i forbindelse med den årlige tildelingsprocedure under hensyntagen til de budgetmæssige begrænsninger. Det samme gælder bevillingerne til at dække administrative udgifter.

3.2.3.2. Anslået behov for menneskelige ressourcer

Forslaget/initiativet medfører anvendelse af menneskelige ressourcer som anført herunder:

Overslag angives i årsværk

	År N	År N+1	År N+2	År N+3	Ubegrænset varighed (se punkt 1.6) (se punkt 1.6)
• Stillinger i stillingsfortegnelsen (tjenestemænd og midlertidigt ansatte)					
XX 01 01 01 (i hovedsædet og i Kommissionens repræsentationskontorer)	5,5	5,5	5,5	5,5	5,5
XX 01 01 02 (i delegationer)					
XX 01 05 01 (indirekte forskning)					
10 01 05 01 (direkte forskning)					
• Eksternt personale (i årsværk)⁹					
XX 01 02 01 (KA, UNE, V under den samlede bevillingsramme)					
XX 01 02 02 (KA, LA, UNE, V og JED i delegationerne)					
XX 01 04 yy ¹⁰	- i hovedsædet				
	- i delegationer				
XX 01 05 02 (KA, UNE, V – indirekte forskning)					
10 01 05 02 (KA, UNE, V – direkte forskning)					
Andre budgetposter (skal angives)					

⁹ KA: kontraktansatte, LA: lokalt ansatte, UNE: udstationerede nationale eksperter, V: vikarer, JED: junioreksperter ved delegationerne.

¹⁰ Delloft for eksternt personale under aktionsbevillingerne (tidligere BA-poster).

I ALT	5,5	5,5	5,5	5,5	5,5
-------	-----	-----	-----	-----	-----

XX angiver det berørte politikområde eller budgetafsnit.

Personalebehovet vil blive dækket ved hjælp af det personale, som generaldirektoratet allerede har afsat til aktionen, og/eller interne rokader i generaldirektoratet, eventuelt suppleret med yderligere bevillinger, som tildeles det ansvarlige generaldirektorat i forbindelse med den årlige tildelingsprocedure under hensyntagen til de budgetmæssige begrænsninger.

Opgavebeskrivelse:

Tjenestemænd midlertidigt ansatte	og	AD – Overvågning, koordinering af Det Europæiske Konkurrencenetværk AST – IT-projektleder af systemerne til støtte for Det Europæiske Konkurrencenetværks arbejde, koordinering af møder i Det Europæiske Konkurrencenetværk
Eksternt personale		Ikke relevant

3.2.4. Forenelighed med indeværende flerårige finansielle ramme

Forslaget/initiativet er foreneligt med indeværende flerårige finansielle ramme og indeværende finansielle programmering af ISA²-programmet, der er ikke behov for yderligere midler.

3.2.5. Tredjemands bidrag til finansieringen

Forslaget/initiativet indeholder ikke bestemmelser om samfinansiering med tredjemand.

3.3. Anslåede virkninger for indtægterne

Forslaget/initiativet har ingen finansielle virkninger for indtægterne.